

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะ
ของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี

นางสาววัฒนา วงศ์ษาบุตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Effects of Using a Guidance Activities Package to Develop
Public-Mindedness Behaviors of Second Year Dormitory
Students in Kanchanaburi Rajabhat University**

Miss Wattana Wongsabut

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

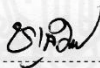
Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของ
นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ชื่อและนามสกุล นางสาววัฒนา วงศ์ยาบุตร
แขนงวิชา การแนะแนว
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. ลัดดาวรรณ ฦ ระนอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา

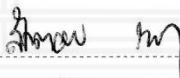
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

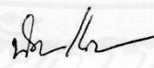
..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชุศรี เลิศรัตน์เดชากุล)

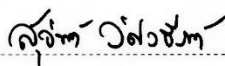
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ลัดดาวรรณ ฦ ระนอง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของ
นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ผู้วิจัย นางสาววัฒนา วงศ์ยาบุตร รหัสนักศึกษา 2562800512
ปริญญา ศีษาสาตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ลัดดาวรรณ ฌ ระนอง
(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของ
นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ และ (2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของ
นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีภายหลังการทดลองกับในระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย และได้รับ
การฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ จำนวน 12 ครั้ง เครื่องมือที่
ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ และแบบวัด
พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย ปรากฏว่า (1) ภายหลังการทดลอง นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกาญจนบุรี ในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 และ (2) พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษากลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองกับ
ระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ชุดกิจกรรมแนะแนว พฤติกรรม จิตสาธารณะ นักศึกษาหอพัก
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Thesis title: The Effects of Using a Guidance Activities Package to Develop Public-Mindedness Behaviors of Second Year Dormitory Students in Kanchanaburi Rajabhat University

Researcher: Miss Wattana Wongsabut; **ID:** 2562800512;

Degree: Master Education (Guidance and Psychological Counseling);

Thesis advisors: (1) Dr. Laddawan Na Ranong, Associate Professor;

(2) Dr. Niranart Sansa, Assistant Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The objectives of this research were (1) to compare the levels of public-mindedness behaviors of second year dormitory students in Kanchanaburi Rajabhat University before and after using a guidance activities package to develop public-mindedness behaviors; and (2) to compare the levels of public-mindedness behaviors of second year dormitory students in Kanchanaburi Rajabhat University at the end of the experiment and during the follow up period.

The research sample consisted of 30 randomly selected second year dormitory students in Kanchanaburi Rajabhat University. They were trained with a guidance activities package to develop public-mindedness for twelve periods. The employed research instruments were a guidance activities package to develop public-mindedness behaviors, and a scale to assess public-mindedness behaviors, with .92 reliability quotient. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that (1) after the experiments, the post-experiment level of public-mindedness behaviors of second year dormitory students in Kanchanaburi Rajabhat University in the experimental group increased significantly over their pre-experiment counterpart level at the .01 level of statistical significance; and (2) the levels of public-mindedness behaviors of the experimental group students at the end of the experiment and during the follow up period were not significantly different.

Keywords: Guidance activities package, Behavior, Public-mindedness, Dormitory student, Kanchanaburi Rajabhat University

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศรี เลิศรัตน์เดชากุล ประธานกรรมการสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวรรณ ณ ระนอง และอาจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คือ ดร.รังรอง งามศิริ อาจารย์วิวัฒน์ วงศ์ศิริรักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดิเรก ตั้งสายฉันท์ อาจารย์เครือวัลย์ พนมhirัญ และอาจารย์ช่อทิพย์ อินทรรักษา ที่กรุณาสละเวลาในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการทำวิจัยของผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

วัฒนา วงศ์ยานุตร

สิงหาคม 2559

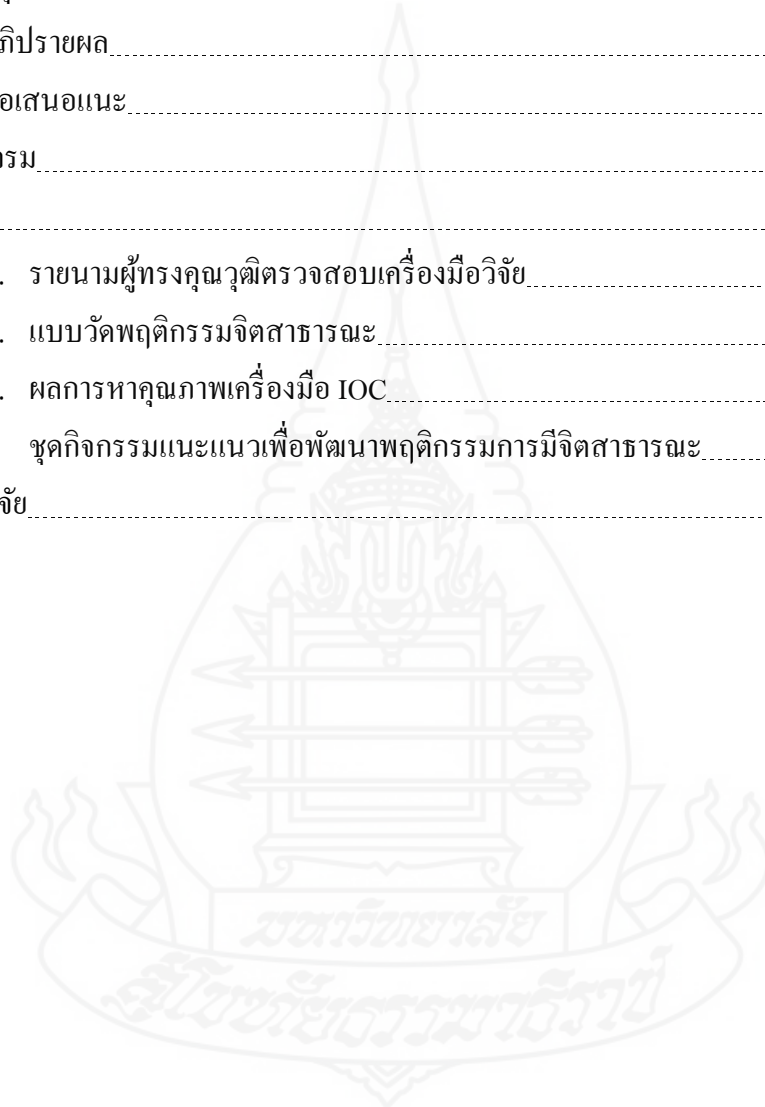

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนว.....	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประเภทและแบบการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่ม.....	47
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมุติฐาน.....	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	50
สรุปผลการวิจัย.....	50
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	63
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	64
ข. แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ.....	67
ค. ผลการหาคุณภาพเครื่องมือ IOC.....	71
ง. ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ.....	75
ประวัติผู้วิจัย.....	103

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ตารางเปรียบเทียบนิยามปฏิบัติการ แบบวัดและชุดกิจกรรม.....	40
ตารางที่ 4.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง จำแนกตามเพศและคะแนนเฉลี่ย.....	47
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบผลของการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะของกลุ่มทดลอง ระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง.....	48
ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบผลของการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะของกลุ่มทดลอง ระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง.....	49

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 ตัวอย่างเครื่องมือวัดจิตสาธารณะ.....	18

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสภาพสังคมในปัจจุบันพบว่าคนในสังคมยังเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม (ประเวศ วะสี, 2545, น. 2) ทั้งนี้เป็นเพราะความเจริญทางด้านเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อทุกระบบในสังคม ทำให้คนในสังคมสนใจแต่การดำรงชีวิตของตนเองเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ทำให้เกิดความเห็นแก่ตัวส่งผลให้สังคมอ่อนแอ (วรฉัตร ไตรทิมพ์, 2552, น. 2 อ้างในหลุทัย อัจปรุ, 2544, น. 1) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานผลโครงการสำรวจสถานะเยาวชนไทย พุทธศักราช 2541 (จรรยา เศรษฐบุตร, จิรจิต บุญชัยวัฒนา และอัญชลี วรารัตน์, 2541) ที่ศึกษากลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นชายกับวัยรุ่นหญิงอายุระหว่าง 15-24 ปี จำนวน 4,376 คน พบว่า เยาวชนไทยปัจจุบันขาดความรับผิดชอบอย่างชัดเจน แต่กลับมีความต้องการที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนตน และมีความประสงค์ที่จะประกอบอาชีพทางด้านธุรกิจการเงินเป็นส่วนใหญ่ และจากรายงานผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาทางการศึกษาไทย โดยคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เสนห์ จามริก และคณะ, 2531) ที่เสนอว่า การศึกษาไทยปัจจุบันเน้นระบบการแข่งขัน ทำให้บุคคลในสังคมได้รับโอกาสทางการศึกษาไม่เท่าเทียมกันและมีแนวโน้มที่จะเอื้อประโยชน์ต่อคนที่อาศัยอยู่ในสังคมที่เจริญกว่า นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนเกิดการเรียนแบบเอาตัวรอด ไม่คำนึงถึงเพื่อน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของคนในสังคมปัจจุบันและรวมถึงพฤติกรรมของนักเรียนในสังคมที่เป็นสถานศึกษามีพฤติกรรมที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับเป็นหลักโดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดต่อบุคคลอื่นและส่วนรวม

แผนพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี พ.ศ. 2550-2559 เป็นแนวทางในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) นโยบายการบริหารงานราชการแผ่นดิน 2555-2558 กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2551-2565) รวมถึงกรอบนโยบายของสภามหาวิทยาลัยเพื่อกำหนดทิศทางการบริหารมหาวิทยาลัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก คือ สร้างบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทนต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และมีความสุขในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง และสามารถทำงานร่วมกับประชาคมอาเซียน คุณลักษณะบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ต้องมีความรับผิดชอบ ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น และเสียสละให้กับส่วนรวม มีจิตอาสา เข้าร่วมปฏิบัติงานโดยสมัครใจเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม/ของท้องถิ่นและไม่หวังผลตอบแทน มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสำนึกในความเป็นไทย

การพัฒนานักศึกษาด้านจิตสาธารณะ เป็นการสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษามีส่วนร่วม มีความตื่นตัวต่อความเป็นไปของบ้านเมือง เห็นความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ทั้งสติปัญญาและจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองที่มีความกล้าหาญทางจริยธรรม คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้ด้วยความแตกต่าง จะต้องรู้จักการเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม มีการใช้ของส่วนรวมอย่างรับผิดชอบ มีการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ และมีการเคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่น ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เชื่อมมั่น กล้าตัดสินใจ และอาสาพาตัวเองไปทำกิจกรรมด้วยตนเอง การรับรู้เหตุการณ์ อารมณ์ความรู้สึก ความอ่อนไหว การเข้าถึงประสบการณ์ การลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การพูดคุยปรึกษาหารือ การมีเพื่อนร่วมอุดมคติ ล้วนแต่เป็นสิ่งหล่อหลอมจิตใจให้รู้จักทำงาน เสียสละแก่ผู้ที่ลำบาก ดังนั้นจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูง

การปลูกฝังจิตสาธารณะ ชลัญชร ชินบุตร (2553) ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนก้นทรลักษ์วิทยา อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนก้นทรลักษ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรมสั่งสอนชี้แนะด้วยวาจา กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ประกอบด้วยกิจกรรมรู้จักเก็บรู้จักใช้ใส่ใจสาธารณะสมบัติ กิจกรรมร่วมใจประหยัดน้ำ-ไฟช่วยชาติ กิจกรรมเยาวชนยุคใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเยาวชนยุคใหม่ใส่ใจสังคม และการนิเทศติดตาม ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเป็นไปตามความมุ่งหมายในการปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะแต่ยังมีนักเรียนบางส่วนยังไม่ให้ความสนใจในการทำกิจกรรม เช่น ยังคงหลบหลีกเฉยชา ไม่เกิดความตระหนัก ไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือ ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาเพื่อปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะต่อไปในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศติดตามแบบมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมประกวดบุคคลต้นแบบในดวงใจ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเป็นไปตามความมุ่งหมายในการปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะ เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา

สาธารณะสมบัติและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน โดยให้ความสำคัญต่อส่วนรวมมากขึ้นเห็นได้จากการที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติตนเป็นผู้มีจิตสาธารณะเพื่อให้เห็นที่ยอมรับพยายามพัฒนาตนเองให้เป็นคนหนึ่งที่เพื่อนสามารถเลือกให้เป็นบุคคลต้นแบบในดวงใจเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มต่อไป

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์การเรียนรู้เชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 6) ชุติกิจกรรมแนะแนวจึงเป็นอีกทางเลือกที่น่าสนใจในการนำมาพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะ เพราะชุตกิจกรรมจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาในด้านต่างๆ ได้นอกจากนี้ สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 8-10) ยังได้กล่าวไว้ว่าการดำเนินกิจกรรมแนะแนวหากกระทำได้อย่างเหมาะสม จะส่งผลดี ต่อผู้รับบริการในการแก้ปัญหา เช่น การทะเลาะวิวาท พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหายาเสพติด การขาดความมีระเบียบวินัย ขาดคุณธรรมจริยธรรม และความรับผิดชอบ ซึ่งหากได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยกระบวนการทางการแนะแนวก็จะเป็นทางเลือกหนึ่งที่แก้ปัญหาได้ ซึ่งส่งผลดีต่อผู้เกี่ยวข้อง ชุมชน สังคม และผู้รับบริการได้พัฒนาตนเองแล้วยังสามารถสร้างคุณประโยชน์แก่สังคม ช่วยให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สังคมปรารถนาให้เกิดขึ้น

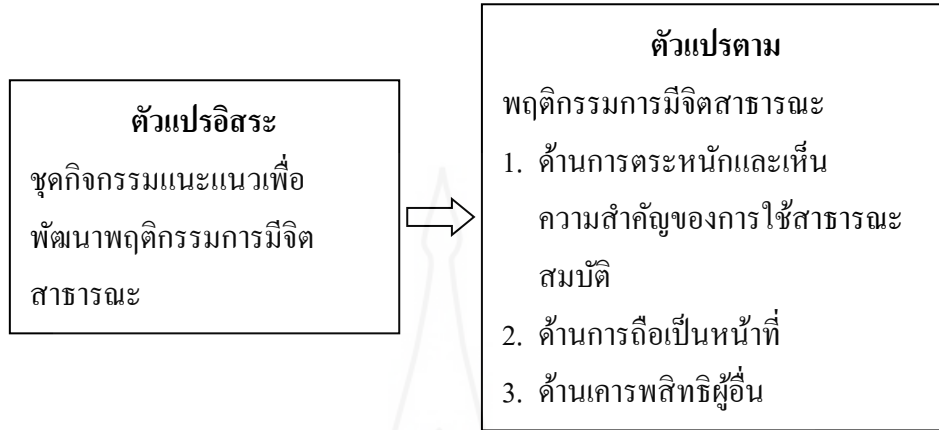
ดังนั้น การส่งเสริมให้นักศึกษามีจิตสาธารณะ ถือเป็นภารกิจประการหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยมีหน้าที่ในการดูแลนักศึกษาหอพักมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มีความสนใจที่จะพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักโดยการใช้ชุตกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกต่อบุคคลอื่นหรือสถานการณ์ด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะสมาชิกที่ดี มีส่วนสร้างสรรค์ความเจริญองงามให้แก่สังคม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมและประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ชุตกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีก่อนทดลองและหลังการทดลอง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ชุตกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีภายหลังการทดลองและระยะติดตาม

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานในการวิจัย

4.1 กลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะ มีพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะ

4.2 ภายหลังจากทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะกับระยะติดตามไม่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลัง โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

5.1 ประชากร ที่ทำการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 62 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

5.3 ตัวแปรที่จะศึกษา ประกอบด้วย

5.3.1 **ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการมีจิต
 สาธารณะ

5.3.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 **พฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะ** หมายถึง การแสดงออกถึงการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระ
 และเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้
 ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะการมีจิตสาธารณะใน 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้และเห็นความสำคัญถึงประโยชน์ส่วนรวม
 และสิ่งของที่ต้องใช้หรือมีผลกระทบร่วมกัน เช่น การรักษาความสะอาดในการใช้ห้องน้ำ
 การเคลื่อนย้ายโต๊ะหรือเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ

องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม
 ในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ คือ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดูแลสมบัติส่วนรวม เช่น
 การทำความสะอาดห้องเมื่อเป็นเวรประจำวัน อาสาปฏิบัติหน้าที่บางอย่างเพื่อส่วนรวม อาสาช่วย
 เพื่อนนำขยะไปทิ้ง อาสาช่วยเพื่อนขัดห้องน้ำ

องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิ ในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
 ของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่
 จะใช้ของส่วนรวมนั้น คือ ไม่นำสิ่งของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่น
 ได้ใช้ของส่วนรวม

6.2 **ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะ** หมายถึง เครื่องมือ
 ทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆ กิจกรรมที่นำมารวมกัน จำนวน
 12 กิจกรรม โดยนำหลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ และขอบข่ายของการแนะแนว
 เป็นการจัดการประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยใช้
 กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีการเล่นเกม อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

6.3 **นักศึกษา** หมายถึง นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ได้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อนำมาปรับพฤติกรรมการณ์ไม่มีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

7.2 ได้แนวทางในการสร้างและการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์

7.3 เป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจที่จะสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการณ์มีจิตสาธารณะหรือพฤติกรรมอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เพื่อทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นฐานและแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ
 - 1.1 ความหมายของจิตสาธารณะ
 - 1.2 ความสำคัญของจิตสาธารณะ
 - 1.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตสาธารณะ
 - 1.4 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ
 - 1.5 การพัฒนาจิตสาธารณะ
 - 1.6 การวัดจิตสาธารณะ
 - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.3 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.4 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว
 - 2.5 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.6 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว
 - 2.7 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว
 - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธาณะ

1.1 ความหมายของจิตสาธาณะ

ความหมายของจิตสาธาณะ จากเอกสารมีผู้ให้ความหมายโดยใช้คำที่แตกต่างออกไป ได้แก่ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จิตสำนึกต่อสังคม จิตสำนึกต่อส่วนรวมหรือจิตสำนึกต่อสาธาณะสมบัติ คำเหล่านี้มีความหมายใกล้เคียงกัน ดังนี้

ชาย โปธิสิตา และคณะ (2540, น. 14) ใช้คำว่า จิตสำนึกต่อสาธาณะสมบัติ ให้ความหมายว่า คือ การใช้สาธาณสมบัติอย่างรับผิดชอบ หรือการรับผิดชอบต่อ

ต่อสาธาณสมบัติ ซึ่งมีนัยสองประการ ได้แก่ 1) การรับผิดชอบต่อสาธาณสมบัติ ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธาณสมบัตินั้นๆ รวมไปถึง การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธาณะสมบัติในวิสัยที่คนสามารถทำได้ 2) การเคารพสิทธิการใช้สาธาณสมบัติของผู้อื่น โดยการคำนึงว่า คนอื่นก็มีสิทธิในการใช้ เช่นเดียวกันจะต้องไม่ยึดสาธาณะสมบัตินั้นไว้เป็นของส่วนตัว และไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์สาธาณะสมบัติของผู้อื่น

กนิษฐา นิทัศน์พัฒนา และคณะ (2541, น. 8) จิตสำนึกสาธาณะ หมายถึง การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกับตน

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542, น. 26) หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระ เข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งที่ผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

หฤทัย ออาจปรุ (2544, น. 37) ให้ความหมายของจิตสำนึกสาธาณะ หมายถึง ความตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคม ต้องการเข้าไปแก้ไข โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบต่อ และลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยการเรียนรู้และแก้ปัญหาพร้อมกับคนในสังคมนั้น

วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544, น. 6) ให้ความหมายว่า จิตสำนึกสาธาณะ หมายถึง กระบวนการคิดและลักษณะของบุคคล ที่มีการปฏิบัติโดยมีกระบวนการระดับบุคคลสู่สาธาณะ มีความรักและรู้สึกเป็นเจ้าของสาธาณะ ต้องการที่จะทำประโยชน์มากกว่าที่จะรับจากสาธาณะ

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2549, น. 84) ให้ความหมายจิตสำนึกสาธาณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

รุจิรา เตชางกูร (2549, น. 12) ให้ความหมายสรุปได้ว่า หมายถึง การดูแลสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์เสมือนเป็นทรัพย์สินของตนเอง

อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2549, น. 18) ให้ความหมายว่า หมายถึง การที่บุคคลตระหนักรู้ คำนึงถึงประโยชน์สุขของส่วนรวมและสังคม ความปรารถนาของส่วนรวม และละเว้นการกระทำที่ไม่พึงปรารถนา

พระธรรมปิฎก (2552, น. 57) สรุปได้ว่า เป็นการเห็นแก่ผลประโยชน์ของส่วนรวม การรักษากฎกติกา ใช้เสรีภาพเป็นช่องทางหรือเป็นโอกาสในการร่วมสร้างสรรค์สังคมให้เกิดผลแก่ส่วนรวมคือทำให้สังคมอยู่ได้ด้วยดี แต่ละคนมีความรับผิดชอบในการทำให้ได้ผลประโยชน์แก่ตัวเองและส่วนรวมให้สอดคล้องกัน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, น. 17) กล่าวว่า ใจว่า จิตสาธารณะเป็นการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อกันอื่นและสังคมโดยรวม การมีคุณธรรม จริยธรรม ไม่กระทำความเสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม ประเทศชาติ การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์ เป็นกุศล และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดี ไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคล สังคม วัฒนธรรมประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม การกระทำและคำพูดที่มาจากความคิดที่ดี การลดความขัดแย้ง การให้ขวัญและกำลังใจต่อกันเพื่อให้สังคมโดยส่วนรวมมีความสุข

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การตระหนักรู้ และ รู้จักเอาใจใส่เป็นธุระ เข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม เคารพกฎกติกา มีการใช้สิ่งของร่วมกันอย่างรับผิดชอบ ดูแลรักษาแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สมบัติของส่วนรวมนั้น

1.2 ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

กรรยา พรรณนา (2553, น. 71, อ้างถึง สมพงษ์ สิงหะพล, 2542, น. 16) กล่าวว่า จิตสำนึกเป็นความรู้สึกนึกคิดภายในบุคคล เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยการเรียนรู้ จิตสำนึกเมื่อเกิดขึ้นแล้วยากนักที่จะหยุด หรือหมดหายไปคนที่มีจิตสำนึกที่ดีจะประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับจิตสำนึกนั้น และใช้จิตสำนึกของตน เพื่อประโยชน์ต่อสิ่งต่างๆ ตามมา เช่น บุคคลที่มีจิตสำนึกด้านระเบียบวินัย จะไม่ขับรถผิดกฎจราจรบุคคลที่มีจิตสำนึกสาธารณะจะไม่ขีดเขียนในสถานที่สาธารณะ และ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538, น. 77) กล่าวถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมว่าเด็กช่วงแรกเกิดจนถึงก่อน 10 ขวบ เป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการรับการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรม วัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่งเพราะเด็กยังเป็น “ไม้อ่อนที่ดัดง่าย” ฉะนั้น การปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการทางร่างกาย โดยเฉพาะเหมาะสมกับพัฒนาการทางจิตใจของเด็กจะเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ได้มาก การที่คนมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ย่อมต้องมี

ความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากัน คนในสังคมซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไปถ้าคนในสังคมขาดจิตสำนึกสาธารณะ นอกจากจะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว องค์กรแล้ว การขาดจิตสำนึกสาธารณะยังมีผลกระทบต่อระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับโลก ดังนี้ (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และ สังคม สัจจร, 2543, น. 22–29)

ผลกระทบต่อบุคคล ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง
2. สร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น

ผลกระทบระดับครอบครัว ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. ความสามัคคีในครอบครัวลดน้อยลง
2. การแก่งแย่ง ทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว

ผลกระทบระดับองค์กร ทำให้เกิดปัญหา

1. การแบ่งพรรคแบ่งพวกภายในองค์กร
2. ความเห็นแก่ตัว แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น
3. การเบียดเบียนสมบัติขององค์กรเป็นสมบัติส่วนตัว
4. องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง

นอกจากในระดับองค์กร วิรุณ ตั้งเจริญ (2547, น. 2-3) กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารต้องมีคุณสมบัติหลายประการ คุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งคือ การมีจิตสำนึกสาธารณะผู้บริหารควรเป็นผู้ที่เสียสละเพื่อผู้อื่น เพื่อสังคม เอาสังคมเป็นตัวตั้ง เสียสละทั้งกำลังกายกำลังใจ หรือแม้แต่การเสียสละในเชิงวัตถุระดับหนึ่ง ถ้าผู้บริหารขาดจิตสำนึกสาธารณะจนกลายเป็นคนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว จะเกิดการเอาเปรียบองค์กร เห็นแก่ประโยชน์ของกลุ่มและพวกพ้อง องค์กรคงมีปัญหาอื่นๆ ตามมา

ระดับชุมชน ทำให้เกิดปัญหา คือ

1. ชุมชนอ่อนแอ ขาดการพัฒนา เพราะต่างคนต่างอยู่ สภาพชุมชน มีสภาพเช่นไรก็ยังคงเป็นเช่นนั้น ไม่เกิดการพัฒนา และยิ่งนานไปก็มีแต่เสื่อมลง
2. อาชญากรรมในชุมชนอยู่ในระดับสูง
3. ขาดศูนย์รวมจิตใจ ขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหา เพราะคนในชุมชนมองปัญหาของตัวเองเป็นเรื่องใหญ่ ขาดคนอาสาพัฒนา เพราะกลัวเสียทรัพย์กลัวเสียเวลา หรือกลัวเป็นที่ครหาจากบุคคลอื่น

ระดับชาติถ้าบุคคลในชาติขาดจิตสำนึกสาธารณะจะทำให้เกิด

1. วิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้ง และแก้ปัญหาไม่ได้ เกิดการเบียดเบียน ทำลายทรัพยากรและสมบัติที่เป็นของส่วนรวม
2. ประเทศชาติอยู่ในสภาพล้าหลัง เนื่องจากขาดพลังของคนในสังคม เมื่อผู้นำประเทศนำมาตราการใดออกมาใช้ ก็จะไม่ได้ผลเพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน
3. เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เกิดการแก่งแย่งแข่งขัน เห็นแก่ประโยชน์กลุ่มของตนและพวกพ้อง เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน

ระดับโลกถ้าบุคคลขาดจิตสำนึก จะทำให้เกิดการเอาเปรียบระหว่างประเทศ ทำให้เกิดปัญหาในระดับต่างๆ ดังนี้

1. เกิดการสะสมอาวุธกันระหว่างประเทศ เพราะขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน กลัวประเทศอื่นจะโจมตี จึงต้องมีอาวุธที่รุนแรง มีอำนาจในการทำลายสูงไว้ในครอบครอง เพื่อข่มขู่ประเทศอื่น และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ก็มักมีแนวโน้มในการใช้ความรุนแรงของแสนยานุภาพทางการสงครามในการตัดสินปัญหา
2. เกิดการก่อกวนแก่งแย่ง หรือครอบงำทางการค้าระหว่างประเทศ พยายามทุกวิถีทาง เพื่อให้เกิดการได้เปรียบทางการค้าทำให้ประเทศด้อยกว่าขาดโอกาสในการพัฒนาประเทศของตน
3. เกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่างเชื้อชาติ ต่างเผ่าพันธุ์ หรือต่างท้องถิ่นมองชนชาติอื่นๆ เผ่าพันธุ์อื่นว่ามีความเจริญหรือมีศักดิ์ศรีด้อยกว่าเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ของตนเอง ดูถูกหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อชาติอื่น

จากความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ การที่คนมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากัน การที่คนในสังคมขาดจิตสาธารณะ จะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัวยุคถัดไป อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อชุมชน ประเทศ และระดับโลก จิตสาธารณะเป็นความรับผิดชอบที่เกิดจากภายใน คือ ความรู้สึกนึกคิด จิตใต้สำนึกตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งอยู่ในจิตใจ และส่งผลมาสู่การกระทำภายนอก ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะเห็นว่าเกิดจากการขาดจิตสำนึกของคนส่วนรวมในสังคมเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า จิตสาธารณะมีความสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยส่วนรวม เนื่องจากการที่คนมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบพึ่งพาอาศัยกัน

1.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตสาธารณะ

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรมและ สังคม สัจจร (2543, น. 13) อธิบายว่า การมีจิตสาธารณะ เป็นสิ่งที่เกิดตามวิถีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล สภาพแวดล้อมต่างๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับสังคม โดยที่ จิตสาธารณะ หรือ จิตสำนึกทางสังคม อยู่ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ดังนี้

ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะทางสัมพันธภาพของมนุษย์ ภาวะทางสังคมเป็นภาวะที่ลึกซึ้งที่มีผลต่อจิตสำนึกด้านต่างๆ ของมนุษย์ เป็นภาวะที่ได้อบรมกล่อมเกลาและสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ที่ละเอียดละน้อย ทำให้เกิดสำนึกที่มีรูปแบบหลากหลาย ภาวะแวดล้อมทางสังคมนี้เริ่มตั้งแต่พ่อแม่ พี่น้อง ญาติ เพื่อน ครู สื่อมวลชน บุคคลทั่วไป ตลอดจนองค์กร วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ กฎหมาย ศาสนา รวมทั้งภาวะแวดล้อมด้านสื่อสารมวลชน และส่วนที่กำกับสำนึกของบุคคล คือ การได้สัมผัสจากการใช้ชีวิตที่มีพลังต่อการเกิดสำนึก อาทิ การไปโรงเรียน ไปทำงาน ดูละคร ฟังผู้คนสนทนากัน เป็นต้น

ปัจจัยภายใน สำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายใน หมายถึง การคิดวิเคราะห์ของแต่ละบุคคลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าและความดีงาม ซึ่งส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติทางจิตใจ เพื่อขัดเกลาตนเองให้เป็นไปทางใดทางหนึ่ง โดยเกิดจากการรับรู้จากการเรียนรู้ การมองเห็น การคิด แล้วนำมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจว่าต้องการสร้างสำนึกแบบใด ก็จะมีการฝึกฝนและสร้างสมสำนึกเหล่านั้น

การเกิดจิตสำนึกไม่สามารถสรุปแยกแยะว่าเกิดจากปัจจัยภายในหรือภายนอกเพียงอย่างเดียว อย่างหนึ่ง เพราะทุกสรรพสิ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน จิตสำนึกที่มาจากภายนอกเป็นการเข้ามาโดยธรรมชาติ กระทบต่อความรู้สึกของบุคคล แล้วกลายเป็นจิตสำนึกโดยธรรมชาติและมักไม่รู้ตัว แต่จิตสำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายในเป็นความจงใจเลือกสรร บุคคล ระลึกรู้ตนเองเป็นอย่างดี เป็นสำนึกที่สร้างขึ้นเอง ระหว่างปัจจัยภายใน และภายนอก เป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีความต่อเนื่องกัน ดังนั้น การพัฒนาจิตสำนึกจึงต้องกระทำควบคู่กันไปทั้งปัจจัยภายในและภายนอก

1.4 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

สมพงษ์ สิงหะพล (2542, น. 15-16) กล่าวถึงจิตสำนึกว่ามีอยู่ 3 ด้านหลักๆ คือ

1. จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเอง ทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งปลูกฝังมานาน เกิดบ้างไม่เกิดบ้างตาม สภาพการณ์เป็นจิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้ เช่น ความขยันความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังและมีมานาน ตามสภาพสังคมไทย

2. จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น (Others oriented Consciousness) เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของคนไทยกลุ่มชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่คนไทยส่วนใหญ่ถูกหล่อหลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทย ซึ่งสร้างกันได้ไม่ยากนัก

3. จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Social or Public Consciousness) เป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญ ในการอยู่ร่วมกัน คำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่ม เกี่ยวกันเป็นจิตสำนึกที่คนไทยยังไม่ค่อยมีและขาดกันอยู่มาก เพราะพื้นฐานความเป็นมาของสังคมไทย สมควรที่จะรีบพัฒนาขึ้น โดยเร็ว เช่นจิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสำนึกด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น

หฤทัย อางปรุ (2544, น. 46) กล่าวถึงองค์ประกอบของการมีจิตสำนึกสาธารณะไว้ 6 ด้าน คือ

1. ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน
2. ด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม
3. ด้านความรัก ความเอื้ออาทร และความสามัคคี
4. ด้านการรับรู้และความสามารถในการผลักดัน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม
5. ด้านการปฏิบัติในการแก้ปัญหาสังคม
6. ด้านการมีเครือข่ายในการนำกิจกรรมสังคม

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2547, น. 2-3) ให้ความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกแบ่งองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คือการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มกำหนดตัวชี้วัดดังต่อไปนี้

1. การดูแลรักษาของส่วนรวมใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่
2. ลักษณะการใช้ของส่วนรวม รู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม

องค์ประกอบที่ 2 คือ การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

1. การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. การรับอาสาที่จะทำบางอย่าง

องค์ประกอบที่ 3 คือ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน ของกลุ่ม กำหนดตัวชี้วัดดังต่อไปนี้

1. การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน
2. การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นใช้ของส่วนรวม

สรุปองค์ประกอบและตัวชี้วัดว่าเป็นเรื่องของการรู้จักเอาใจใส่เป็นพระตระหนักรู้ และมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การเคารพในสิทธิในการใช้ของส่วนรวม และการไม่ยึดครองของส่วนรวมเริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม และจากการศึกษาองค์ประกอบผู้วิจัยใช้ องค์ประกอบจากคำนิยามความหมายของจิตสาธารณะของลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ(2547, น.2-3)

1.5 การพัฒนาจิตสาธารณะ

รัฐจวน อินทรกำแหง (บุญทัน ภูบาล, 2549, น. 19-20; อ้างอิงจากรัฐจวน อินทรกำแหง, 2528, น. 110-119) ซึ่งแนวทางในการเสริมสร้างจิตสาธารณะของคนในสังคมว่าจะต้องเกิดขึ้นได้จากการคลุกคลีอยู่กับความถูกต้อง การปลูกฝัง อบรม การฝึกปฏิบัติ การได้เห็นตัวอย่างที่ชวนให้ประทับใจ บังคับเหล่านี้จะค่อย ๆ โน้มนำใจของบุคคลให้เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้อง และการสร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นจำเป็นต้องอาศัยสถาบันทางสังคมหลายส่วนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยกัน อาทิ

1. สถาบันการศึกษา การศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาเป็นสิ่งที่ปฏิเสธกันไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในรูปแบบใด จำต้องเริ่มต้นด้วยการศึกษานักเรียนมีการศึกษามากพอแก่สถานะแห่งตน ที่จะสามารถปฏิบัติงานหรือดำเนินชีวิตไปสู่ทิศทางที่ประสงค์ การกำหนดเป้าหมายของการศึกษาให้ถูกต้องโดยธรรมชาติเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่แท้จริง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่มีผู้มีอำนาจในการบริหารการศึกษาพึงพิจารณาให้ลึกซึ้ง ให้ถ่องแท้ ให้รอบคอบ ให้ถูกต้องด้วยทัศนคติที่กว้างไกล มีจุดหมายรวบยอดว่า ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีจิตสำนึกเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การจัดการศึกษาคควรมุ่งเน้นที่การสร้างจิตสำนึกภายใน คือ การพัฒนาจิตสำนึกภายใน คือ การพัฒนาจิตใจที่เป็นรากฐานของความเป็นมนุษย์ไม่ควรเน้นที่การพัฒนาเพื่อความสำเร็จในวิชาชีพที่ปราศจากพื้นฐานทางจริยธรรม เพราะอาจจะเป็นการส่งเสริมให้บุคคลออกไปประกอบวิชาชีพด้วยจิตสำนึกผิดพลาดแล้วก็ไปสร้างระบบการทำงานที่ผิดมีการเอาเปรียบผู้อื่น กอบโกยหลงตัวเอง มัวเมาเวียนแต่ในวังวนวัตถุ ที่อาจก่อให้เกิดการประหัดประหารกันในทุกวงการ

การให้การศึกษแก่เยาวชน ควรหยุดสร้างจิตสำนึกที่นิยมในวัตถุ แต่เน้นการสร้างจิตสำนึกในทางจริยธรรมให้นักเรียนเข้มแข็งยิ่งขึ้นทุกระดับการศึกษาตั้งแต่อนุบาลศึกษา จนถึง อุดมศึกษา เพื่อให้เป็นจิตที่สามารถช่วยสร้างระบบถูกต้อง เพื่อการดำรงอยู่ของสังคม โดยธรรมชาติ โดยเฉพาะการดำรงเน้นการฝึกอบรมให้รู้จักทำหน้าที่เพื่อหน้าที่อย่างดีที่สุดฝีมือในทุกหน้าที่ ในฐานะ ที่เกิดมาเป็นมนุษย์ด้วยความสำนึกว่าทุกหน้าที่มีคุณค่าและความสำคัญเท่าเทียมกัน

2. สถาบันศาสนา สถาบันทางศาสนาต้องเป็นผู้นำในการสร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้น ต้องนำประชาชนกลับไปสู่คำสอนของพระพุทธองค์ที่ทรงเน้นให้เห็นแก่ประโยชน์สุขของสังคมเป็นใหญ่ ไม่บริโภคนิยมความจำเป็น เพราะความอยาก มีความสันโดษ พอใจที่จะมีกินมีอยู่ มีใช้เท่าที่จำเป็น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เจือจานแก่ผู้อื่น มีความเมตตาอาทรต่อกัน เห็นแก่ผู้อื่นเสมือนเห็นแก่ตนเองรู้จักหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง

สถาบันทางศาสนาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสถาบันที่ได้รับการเคารพบูชาแต่โบราณกาลจวบจนปัจจุบัน เป็นสถาบันที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อจิตใจของประชาชน เพราะต่างยึดถือสถาบันนี้เป็นที่พึ่งทางใจมาอย่างเนิ่นนาน ฉะนั้น สถาบันทางศาสนาจึงอยู่ในฐานะที่จะช่วยสร้างสรรค์ และพัฒนาจิตใจของคนในสังคมให้หันเข้ามาอยู่ความถูกต้องตามทำนองคลองธรรม วิธีการพัฒนาจิตสำนึกให้เกิดขึ้นได้อย่างดีที่สุด ก็คือการสอนด้วยตัวเอง อันหมายถึง การที่อยู่อยู่ในสถาบัน องค์การทางศาสนา พึงต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างแก่คนในสังคมในด้านการช่วยเหลือส่วนรวม

3. สถาบันครอบครัว ความอบอุ่นของสถาบันครอบครัวมีความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะเป็นจุดเริ่มต้นที่ช่วยให้เด็กเกิดจิตสำนึกเห็นความสำคัญของส่วนรวม ความใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่กับลูกจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเลี้ยงดูอบรมลูก เพราะความใกล้ชิดจะเป็นสื่อที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และกลายเป็นเกิดความเห็นใจซึ่งกันและกัน

สถาบันครอบครัวจึงเป็นพื้นฐานของสังคม ถ้าครอบครัวมีแต่ความคลอนแคลนสังคมก็พลอยคลอนแคลนไปด้วย และเด็กที่เติบโตจากครอบครัวที่คลอนแคลนจะมีจิตสำนึกที่คลาดเคลื่อน การสอนและการอบรมของสถาบันครอบครัวควรดำเนินการให้สอดคล้องประสานไปในจุดหมายเดียวกันกับการสอนการอบรมของสถาบันการศึกษา และสถาบันทางศาสนา เพื่อปูพื้นฐาน หรือฝังรากให้เด็กมีจิตสำนึกที่เป็นสัมมาทิฐิเสียตั้งแต่ยังเด็ก เพื่อเด็กจะได้เป็นกำลังในการสร้างสรรค์สังคมที่มีความร่มเย็นเป็นสุข

4. สื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นสถาบันที่ทรงอิทธิพลอย่างยิ่งในการกระจายความคิดความรู้ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งสู่การรับรู้ของประชาชน ความร่วมมือจากสื่อมวลชนจะช่วยสร้างความเข้าใจช่วยสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องให้แก่คนในสังคม เนื่องจากสื่อมวลชนมีบทบาทและอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างการรับรู้ที่จะสั่งสมกลายเป็นจิตสำนึกของคนในสังคม

1.6 การวัดจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะจัดว่าเป็นพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมสองคำนี้มีความหมายเกี่ยวข้องกัน คุณธรรมเป็นปัจจัยทำให้เกิดจริยธรรม ผู้ใดมี

คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตผู้นั้นจะมีจริยธรรมไม่ลักทรัพย์ ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน (สมพร เทพสิทธิ์า, 2542, น. 3) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ดังนี้

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, น. 176-177) ได้กล่าวถึง การวัดอารมณ์ความรู้สึกของคน ว่าเป็นการวัดด้านจิตใจ ประกอบด้วย ความสนใจ เจตคติ หรือทัศนคติ ค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ ซึ่งสรุปถึงธรรมชาติของความรู้สึกของมนุษย์รวมถึงวิธีการวัด

1. ความสนใจ การเกิดความรู้สึกเริ่มจากการรับรู้ก่อน เมื่อรับรู้สิ่งเร้านั้นอย่างต่อเนื่องความรู้สึกก็จะเกิดขึ้น และถ้าความรู้สึกเกิดการตอบสนองอย่างเต็มใจเกิดความพึงพอใจ ความสนใจก็จะเกิดตามมา การจัดลำดับความรู้สึกของ แครธวอล และคณะ ให้ความสนใจเป็นความรู้สึกขั้นแรก มีทิศทางเข้มข้นตั้งแต่การรับรู้จนถึงการชื่นชอบในคุณค่า ความสนใจเป็นสิ่งที่จะทำให้คนกระทำอะไรออกมาได้ การวัดความสนใจจึงมีความจำเป็นและเป็นการวัดว่าใครมีความสนใจด้านใดมากน้อยแค่ไหน

2. เจตคติ เป็นความรู้สึกที่เกิดการรับรู้จากสิ่งเร้าตั้งแต่ขั้นต้น จนถึงขั้นสูง คือ เกิดความสนใจ ความซาบซึ้งพอใจ และเจตคติติดตามมา การวัดเจตคติจะต้องนิยามให้ชัดเจน ส่วนมากจะเน้นการเตรียมพร้อม ความพร้อมในการกระทำ มีความคงทน มีความคงเส้นคงวา และมีทิศทาง เนื่องจากเจตคติเป็นมโนภาพที่วัดได้ยาก เครื่องมือในการวัดจึงมีได้หลายรูปแบบแล้วแต่สถานการณ์ที่ต้องการวัด เครื่องมือที่นิยมใช้กันมีอยู่ 5 ชนิด คือ การสัมภาษณ์ การสังเกต การรายงานตนเอง เทคนิคการจินตนาการ และการวัดสรีระภาพ โดยการกำหนดเป้าแล้วเขียนแสดงความรู้สึกต่อเป้า แล้วเลือกใช้วิธีของเทอร์สโตน หรือของลิเคิร์ท หรือของออสกู๊ดก็ได้แล้วแต่ความเหมาะสม

3. ค่านิยม ค่านิยมหรือคุณค่าคือความรู้สึกต่อความเชื่อที่สังคมเห็นว่าดีหรือเลว มีความสำคัญ ไม่สำคัญ พึงปรารถนา ไม่พึงปรารถนา ซึ่งเป็นอุดมการณ์หรือวิถีชีวิตของมนุษย์ เจตคติหลายๆ เจตคติจัดกลุ่มกันเป็นค่านิยม ค่านิยมจึงเป็นความรู้สึกหนักแน่นกว่าเจตคติ และมีบทบาทสำคัญต่อการกระทำของบุคคลต่อการตัดสินใจ ค่านิยมของแต่ละคนแตกต่างกันไปตามแหล่งที่มาของค่านิยม แหล่งใหญ่จึงเป็นครอบครัว โรงเรียน เพื่อนสนิท และสื่อต่างๆ เครื่องมือที่นิยมใช้คือ การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยม

4. จริยธรรม เป็นการพิจารณาตัดสินความประพฤติ หรือการลงมือกระทำโดยอาศัยหลักของค่านิยมและหลักศีลธรรมเมื่อพบสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง การวัดจริยธรรมเป็นการวัดที่ยุ่งยากเพราะบางครั้งวัดได้จริยธรรมสูง ๆ แต่การปฏิบัติจริง ๆ ขาดจริยธรรม ทั้งนี้เพราะการนิยามคำว่าจริยธรรมไม่ค่อยแน่นอนนั่นเอง การวัดจริยธรรมจึงมี 3 รูปแบบ คือ การวัดเนื้อหาความรู้จริยธรรมโดยการสร้างข้อสอบ การวัดความรู้สึกทางจริยธรรมโดยการกำหนดเป้าแล้ว

เขียนแสดงความรู้สึกต่อเป้า แล้วเลือกใช้วิธีของเทอร์สโตนหรือของลิเคิร์ตหรือของออสกู๊ดก็ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม สิ่งที่ต้องระวังคือต้องหาข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าให้มีความเป็นไปได้มากที่สุด

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) กล่าวถึงเกณฑ์การพิจารณาตัดสินใจทางจริยธรรมว่า ในการสร้างเครื่องมือสอบวัดทางจริยธรรมนั้นเมื่อมีสถานการณ์หรือข้อคำถามให้เขาตอบ และมีคำตอบออกมาแล้วจะต้องนำมาพิจารณาว่าการตอบนั้นควรให้คะแนนเท่าไร อาศัยเหตุผลใดจึงให้คะแนนเท่านั้น การให้คะแนนหรือการพิจารณาเหตุผลในการตอบแต่ละคำถามจึงถือเป็นสิ่งสำคัญมาก การพิจารณาโดยความคิดตนเองเป็นแบบอัตนัยเกินไปอาจขาดความเชื่อถือได้ จึงจำเป็นต้องยึดหลักทางศาสนา ปรัชญา หรือทฤษฎีทางจริยธรรมต่าง ๆ เท่าที่มีอยู่เพื่อเป็นเกณฑ์ในการให้คะแนน โดยทั่วไปแล้วคนมีจริยธรรมสูงควรได้คะแนนมาก คนที่จริยธรรมต่ำควรได้คะแนนน้อย จึงจะมีความเที่ยงตรง

สมพร สุทัศน์ีย์ (2544) อธิบายถึงการวัดทางจิตวิทยาว่า การวัดทางจิตวิทยาเป็นการกำหนดค่าแก่พฤติกรรมต่าง ๆ ตามเกณฑ์การกำหนดตัวเลขให้แก่พฤติกรรม ซึ่งการวัดทางจิตวิทยาสามารถบอกระดับความมากน้อยของพฤติกรรม เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบระหว่างคนหรือระหว่างกลุ่ม สามารถทราบความสามารถด้านต่างๆ รวมทั้งความรู้สึกนึกคิด ความจำ ความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม และบุคลิกภาพ ซึ่งการวัดพฤติกรรมยังสามารถทำให้อธิบายได้ว่าพฤติกรรมเกิดขึ้นได้อย่างไร หากกล่าวถึงประโยชน์กว้างๆ ของการวัดทางจิตวิทยาคือ ทำให้รู้จักและเข้าใจความแตกต่างของพฤติกรรมของบุคคล เพื่อประโยชน์ในด้านการจัดการเรียนการสอน จัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ ทำให้รู้จักบุคลิกภาพของบุคคลให้เด่นชัดยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาบุคคลได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและช่วยในการตัดสินใจต่าง ๆ

โกศล มีความดี (2547, น. 44-49) ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ โดยใช้แบบสอบถามวัดจิตสาธารณะข้าราชการตำรวจจำนวน 8 ฉบับ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ มีทั้งข้อความทางบวกและทางลบ การให้คะแนนทางบวก คือ 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ และให้คะแนนกลับกันในคำถามเชิงลบ ข้าราชการตำรวจที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการแสดงจิตสาธารณะมากกว่าข้าราชการตำรวจที่ได้คะแนนต่ำ โดยมีข้อคำถามครอบคลุมพฤติกรรมทางจิตสาธารณะทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) แบบสอบถามลักษณะชีวิตสังคม 2) แบบวัดจิตสาธารณะ 3) แบบวัดเจตคติต่อจิตสาธารณะ 4) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตน 5) แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 6) แบบวัดวัฒนธรรมรวมองค์กร 7) แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม และ 8) แบบวัดการได้รับแบบอย่างจากผู้บังคับบัญชา คั่งตัวอย่างเครื่องมือวัดจิตสาธารณะ ดังนี้

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าทำการปราบปรามผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง					
2. ข้าพเจ้าแจ้งธุรกิจการรับผิดชอบเมื่อพบว่าทรัพย์สินของทางราชการเสียหาย					
3. ข้าพเจ้าใช้รถของทางราชการอย่างทะนุถนอม					

ภาพที่ 2.1 ตัวอย่างเครื่องมือวัดจิตสาธารณะ

ที่มา โกศล มีความดี (2547, น. 44 - 49)

วันวิสาข สกฤณี (2550, น. 24-25) กล่าวว่า จริยธรรม คือ ความประพฤติที่ถูกต้องดีงามทั้งกาย วาจา สมควรจะประพฤติปฏิบัติเพื่อให้ตนเองและคนในสังคมนั้นมีความสุขสงบเยือกเย็น จริยธรรมเป็นเรื่องของการประพฤติปฏิบัติเป็นเรื่องของพฤติกรรมภายนอก คุณธรรมเป็นสภาพคุณงามความดีภายในจิตใจ ซึ่งทั้งสองส่วนต้องเกี่ยวข้องกันสัมพันธ์กัน พฤติกรรมของคนที่แสดงออกมาทั้งกายและวาจาต้องเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์และเป็นไปตามความรู้สึกนึกคิดทางจิตใจและสติปัญญา การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลจึงต้องพัฒนาควบคู่กันไป คือการพัฒนาด้านสติปัญญา จิตใจ และพฤติกรรม

การวัดพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดจิตสาธารณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อมีน้ำหนักเป็น 1,2,3,4 และ 5 นักศึกษาที่ได้คะแนนสูงแสดงว่ามีจิตสาธารณะมากกว่านักศึกษาที่ได้คะแนนต่ำ

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

1.7.1 งานวิจัยภายในประเทศ

กฤษณ์ พวงพันธ์ (2552) ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนบ้านตาอุด ตำบลตาอุด อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การพัฒนาจิตสาธารณะโดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่ กลยุทธ์เข้าห้องอบรมคุณธรรม จริยธรรม กลยุทธ์เยี่ยมบ้านนักเรียนและกลยุทธ์การเสริมแรงโดยการชมเชย มอบรางวัล ประชาสัมพันธ์ การพัฒนาวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์เข้าห้องอบรม คุณธรรม จริยธรรม ใช้กิจกรรมโดยครูเวรให้คณะกรรมการนักเรียนและกลุ่มเป้าหมาย

รายงานการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมายเวอร์แต่ละวัน ครูเวรสรุปและครูที่ปรึกษา ครูประจำวิชา กลุ่มเป้าหมายแต่ละชั้นดูแลความมีระเบียบของนักเรียนภายในชั้นเรียน กลยุทธ์อบรมคุณธรรมและ จริยธรรม ใช้กิจกรรมการนำเสนอเปรียบเทียบความสปรกกับความสะดวก การใช้วัสดุอุปกรณ์การ เก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และนักเรียนส่วนใหญ่พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง มีนักเรียนบางส่วนที่ยังไม่มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจึงได้พัฒนากรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การเยี่ยม บ้านและกลยุทธ์การเสริมแรงโดยการชมเชย มอบรางวัล ประชาสัมพันธ์ ใช้กิจกรรมครูออกไป สนทนากับผู้ปกครอง และได้เห็นสภาพจริงที่เป็นจริงและกิจกรรมประกวดห้องเรียน และบริเวณ รับผิดชอบสะอาดทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมจิตสาธารณะดีขึ้น โดยสรุป การพัฒนา จิตสาธารณะของนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์การดำเนินกลยุทธ์เข้าห้องอบรมคุณธรรม จริยธรรม กลยุทธ์การเยี่ยมบ้านและกลยุทธ์เสริมแรงโดยการชมเชย มอบรางวัลและประชาสัมพันธ์ สามารถ พัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู นำกลยุทธ์ดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป

ดวงมณี วรรณสุทธิ (2552) ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 พบว่าชุดฝึกจิตสาธารณะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.55/82.08 และมีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.47 โดยนักเรียนมีจิตสาธารณะหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักเรียนที่ได้รับการฝึกจิตสาธารณะตระหนักถึงปัญหาสังคม รู้จัก วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่ควรแก้ไข เห็นประโยชน์และปฏิบัติตามหลักความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความกตัญญูทดแทนที่ รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและควบคุมอารมณ์ รับผิดชอบต่อตนเอง และ ในการแก้ไขปัญหาสังคม เห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและ สังคม ระบุปัญหาและแนวทางแก้ไขในโรงเรียนของตนได้ รู้จักการช่วยเหลือสังคมในรูปแบบต่างๆ รวมถึงเครือข่ายช่วยเหลือสังคม โดยสรุป ชุดฝึกจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการฝึกจิตสาธารณะของนักเรียนใน สถานศึกษาอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

ชลัญชร ชินบุตร (2553) ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝัง ความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนกัณฑ์วิทยาคม อำเภอกัณฑ์ จังหวัด ศรีสะเกษ พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนกัณฑ์วิทยาคม จังหวัดศรีสะเกษ ในวกรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรมสั่งสอนชี้แนะด้วยวาจา กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ประกอบด้วย กิจกรรมรู้จักเก็บรู้จักใช้ใส่ใจสาธารณะสมบัติ กิจกรรมร่วมใจประหยัดน้ำ-ไฟช่วยชาติ กิจกรรม เยาวชนยุคใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเยาวชนยุคใหม่ใส่ใจสังคม และการนิเทศติดตาม ทำให้

นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเป็นไปตามความมุ่งหมายในการปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะแต่ยังมีนักเรียนบางส่วนยังไม่ให้ความสนใจในการทำกิจกรรม เช่น ยังคงหลบหลีก เจยซา ไม่เกิดความตระหนัก ไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือ ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาเพื่อปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะต่อไปในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศติดตามแบบมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมประกวดบุคคลต้นแบบในดวงใจ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเป็นไปตามความมุ่งหมายในการปลูกฝังความเป็นผู้มีจิตสาธารณะ เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสาธารณะสมบัติและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน โดยให้ความสำคัญต่อส่วนรวมมากขึ้นเห็นได้จากการที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติตนเป็นผู้มีจิตสาธารณะเพื่อให้เห็นที่ยอมรับพยายามพัฒนาตนเองให้เป็นคนหนึ่งที่เพื่อนสามารถเลือกให้เป็นบุคคลต้นแบบในดวงใจเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มต่อไป

อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า 1. ระดับจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้าพเจ้าต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ข้าพเจ้าชอบทำงานเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะ เพราะก่อให้เกิดความรักความสามัคคีกันและข้าพเจ้าจะแบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อนๆ และรุ่นน้องที่มีฐานะยากจนหรือให้ความช่วยเหลือพวกเขาด้วยความเต็มใจ 2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่เป็นตัวพยากรณ์ ได้ดีคือ ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ร้อยละ 26.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3. แนวทางเสริมสร้างจิตสาธารณะได้แก่ มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงหลักสูตร ด้วยการเพิ่มรายวิชาการเมืองการปกครอง โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ควรมีกิจกรรมการรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกสาธารณะควรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมได้มีกิจกรรมร่วมกันได้ ควรเน้นการเรียนการสอนที่เป็นลักษณะของกิจกรรมมากขึ้น ให้มีการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เป็นต้น

สมหมาย วิเศษชู (2554) ศึกษาการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนฆ้องชัยวิทยาคม พบว่า การศึกษาสภาพพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนฆ้องชัยวิทยาคม นักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม พฤติกรรมจิตสาธารณะที่ต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนา คือ การแบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สินและอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่นระดับปานกลาง การอาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา โดยไม่หวังผลตอบแทน ระดับปานกลาง การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ ระดับปานกลาง การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้าง

สิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น ระดับปานกลาง การช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ ระดับดี และการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนชุมชนและสังคม ระดับดี ผลการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนอัสซัยวิทยาคม อยู่ในระดับดี ซึ่งทุกพฤติกรรมบ่งชี้การพัฒนาอยู่ในระดับดี เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ การอาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจและสติปัญญาด้วยความเต็มใจ การช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม และการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

จากงานวิจัยที่กล่าวมา พบว่า เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะด้านจิตสำนึกต่อส่วนรวม ซึ่งการปลูกฝังจิตสาธารณะผู้ปกครองจะต้องพยายามหมั่นอบรมสั่งสอนปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีเพราะครอบครัวเป็นจุดกำเนิดเบื้องต้น และการปลูกฝังจิตสาธารณะในโรงเรียนต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยสร้างจุดมุ่งหมายและความเข้าใจอันก่อให้เกิดการมีจิตสาธารณะทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นแรงบันดาลใจกับเยาวชนที่จะปฏิบัติตนด้วยความเต็มใจและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวร

1.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จอร์จ (George, 2002, น. abstract อ้างถึงในพรทิพย์ ชื่นใจเมือง 2554, น.27) ได้ศึกษาคูณธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมือง โดยศึกษาจากบทสนทนาที่แสดงถึงคุณลักษณะซึ่งสามารถตัดสินการรับรู้ของนักเรียนในเรื่องคุณธรรมและการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแนวคิดนิโคมาคอส (Aristotle) ระดับการพัฒนาคุณธรรมจำแนกตามลาเรนซ์ โคเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) และคาร์อล กิลิแกน (Carol Giligan) ที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย และการวิเคราะห์เอกสาร ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีการรับรู้คุณธรรมในฐานะของการเป็นความดี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างชีวิตที่ดี บุคคลที่ดี และสังคมที่ดี ความยุติธรรม ถูกมองว่าเป็นคุณธรรมด้วย แต่ระบบกฎหมายถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นข้อบกพร่องแม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากสังคมผู้ใหญ่ในโรงเรียน เช่น คณะวิชาคุณธรรมและจิตสาธารณะที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เป็นสิ่งที่รับรู้ได้ว่าเป็นผลจากการกระทำภายในตนเอง

ชินิจิ (Shinichi, 2007, น. 3217-A) ได้ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะและการนำความรู้เข้าไปใช้ในชุมชน กรณีศึกษาการใช้พื้นที่สาธารณะในชนบทไทย พบว่า การขาดจิตสำนึกสาธารณะ เป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาชีวิตประจำวันของคนในสังคมชนบทไทย พฤติกรรม

ความร่วมมือและปฏิสัมพันธ์ประจำวันของคนในสังคมจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้ที่นำไปใช้ในชุมชนมีเหตุผลสอดคล้องกับวัฒนธรรม จารีตประเพณี และความต้องการปัจจุบันของเขา

แชมเปญ (Champagne, 2007, น. unpagged) ได้ศึกษาสำรวจมิติต่าง ๆ เกี่ยวกับจิตสำนึกทางสังคม ด้านความสามารถของนักการศึกษาทางพลศึกษาที่จะเป็นพันธมิตรกับเยาวชนชาวอะบอริจิน โดยการสัมภาษณ์ครูพลศึกษาที่สอนนักเรียนชาวเผ่าอะบอริจิน การสัมภาษณ์เน้นวิธีการสอนที่เข้ากันได้ทางวัฒนธรรมและการศึกษาที่ต่อต้านเชื้อชาตินิยม แล้วสัมภาษณ์นักการศึกษาทางพลศึกษาจำนวน 8 คน โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อกระตุ้นให้มีการสะท้อนการปฏิบัติการสอน ปรัชญา ประสบการณ์ และความสัมพันธ์กับนักเรียนชาวอะบอริจิน ผลการศึกษาพบว่า ครูไม่มีการเตรียมพร้อมความรู้ที่ตอบสนองต่อความซับซ้อนของการทำงานร่วมกับเยาวชนชาวเผ่าอะบอริจินและครอบครัวของเยาวชน ข้อค้นพบที่สำคัญคือความต้องการครูพลศึกษาที่จะพัฒนาจิตสำนึกทางสังคมที่วิกฤติซึ่ง ได้แก่ ความเข้าใจประวัติเศรษฐกิจของชาวเผ่าอะบอริจินและความสัมพันธ์กับการเป็นอาณานิคม ดังนั้น เพื่อให้ให้นักการศึกษาทางพลศึกษาเป็นพันธมิตรที่มีประสิทธิภาพกับเยาวชนชาวอะบอริจิน จึงจำเป็นต้องมีโปรแกรมการฝึกหัดครูให้แก่ นักศึกษา ให้มีกรอบทฤษฎีเพื่อความเข้าใจด้านความไม่เสมอภาคและการกดขี่ชนพื้นเมือง

พาดอน (padon-Johansen, อ้างถึงใน พิริยา นิลมาต 2550, น. 47) ได้วิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้บทละครเชิงสร้างสรรค์การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมุ่งประเด็นการศึกษาว่า รูปแบบต่างๆ ของละครจะช่วยพัฒนาความคิด ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การเคลื่อนไหวสู่ปฏิบัติการทางสังคมหรือไม่ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 30 คน จากอาสาสมัคร 47 คน เป็นชาย 17 คน หญิง 12 คน โดยใช้การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ จากการศึกษาพบว่า การใช้ละครรูปแบบต่าง ๆ สามารถพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนในลักษณะของความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น การเคลื่อนไหวสู่ปฏิบัติการทางสังคมได้จริง

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนว

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้ คือ

กฤษศรี คำชาย (2542, น. 5) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นศาสตร์ที่ถูกจัดระบบไว้ทั้งด้านองค์ความรู้ วิธีการ และกระบวนการ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อช่วยบุคคลแต่ละคนเข้าใจตนเอง สามารถวางแผนชีวิตที่มีคุณภาพ และดำเนินชีวิตตามแผนนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2544, น. 136) กล่าวถึง กิจกรรมแนะแนว ว่าเป็นการ กำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้แก่ผู้รับบริการด้วยการใช้เทคนิควิธีต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัยและ หลักสูตรแนะแนวที่วางไว้สำหรับแต่ละวัย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 6) กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรม ที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต คุณลักษณะทางอารมณ์การเรียนรู้ เชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษา ด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2545, น. 81) ได้กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรม ที่ ผู้ให้บริการแนะแนวจัดให้แก่ผู้รับบริการในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงาน บริการแนะแนวด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยย้ให้เด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ รู้จักและเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม ได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน รู้กระบวนการแก้ปัญหาและ การตัดสินใจ การปรับตัวทั้งด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม ตลอดจนการวางแผนอนาคต ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 11) ให้ความหมายของกิจกรรมแนะ แนว ว่าเป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดให้หรือสนับสนุนให้ผู้รับบริการแนะแนวแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติหรือมีส่วนร่วมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาส่งเสริมป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

พิทยาภรณ์ พิทยาธรกุล (2546, น. 36) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนว ว่าเป็นกิจกรรมมวลประสบการณ์ที่จัด เพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ปัญหามาให้ผู้รับบริการทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ โดยมีขอบข่ายทั้งสามด้านคือ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อให้บุคคลรู้จักเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้ อย่างปกติสุข

สินิทษ์ วงศ์ศิธาธร (2546, น. 30) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมแนะแนว หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้รับบริการแนะแนว ได้ปฏิบัติหรือมีส่วนร่วมเพื่อช่วยให้ ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายตามขอบข่ายของการแนะแนว

อังคณา เมศุลา (2546, น. 30) สรุปความหมายของ กิจกรรมแนะแนว ว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้รับบริการแต่ละคน แต่ละกลุ่มได้ปฏิบัติ หรือมีส่วนร่วมเพื่อให้บรรลุ

เป้าหมายที่ตนจะพัฒนาหรือเสริมสร้างตนเอง ตลอดจนป้องกัน แก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

ภนิตา ภูโตนนา และคณะ (2548, น. 13) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะต่างๆ เพื่อให้ได้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและเข้าใจสิ่งแวดล้อมสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นมวลประสบการณ์ที่จัดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของกับผู้บริหาร ให้เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล สามารถพัฒนาและปรับตัวเข้ากับสังคม อยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างปกติสุข

2.2 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 24) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเหตุคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งความรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพได้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
4. เพื่อให้ให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน
5. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

พิทยาภรณ์ พิทยาภรณ์ (2546, น. 37) สรุปวัตถุประสงค์ของ กิจกรรมแนะแนว ว่า เป็นวัตถุประสงค์สำคัญหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้บริหาร คือการเสริมสร้างให้ผู้บริหารดำเนินชีวิตส่วนตัวโดยราบรื่น เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติสุข

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว ต้องการให้ผู้รับบริการสามารถค้นพบความสามารถตามศักยภาพของตน ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรมต่อตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

2.3 ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดี และปราณี รามสุต (2545, น. 33-47) ได้กล่าวถึง ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว ว่ามองได้หลายลักษณะ เช่น อาจมองในลักษณะของกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน และกิจกรรมแนะแนวนอกชั้นเรียน หรืออาจมองในลักษณะของกิจกรรมสั้นๆ เหมือนการสอนแต่ละชั่วโมงและกิจกรรมในรูปแบบของโครงการที่ใช้เวลาต่อเนื่องยาวนาน แต่ในความหมายที่ใช้กันทั่วไปสำหรับวงการแนะแนวในประเทศไทย มักหมายถึง ขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม ดังนั้น กิจกรรมแนะแนวแต่ละด้านจะต้องผสมผสานด้านอื่นเข้าไว้ด้วย การแบ่งขอบข่ายกิจกรรมแนะแนวของประเทศไทยเรายังยึดตามจุดเน้นมากที่สุดของกิจกรรมว่า เน้นด้านการศึกษาหรือเน้นด้านอาชีพ หรือด้านส่วนตัวและสังคมเป็นหลัก นอกจากขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนวที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งสามด้าน การจัดกิจกรรมแนะแนวจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับผู้รับบริการทั้ง 3 วัย ได้แก่ วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ เพราะบุคคลในแต่ละวัยจะเป็นธรรมชาติประจำวัย ปัญหา ความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งในการจัดกิจกรรมแนะแนวนั้นมีรูปแบบ คือกิจกรรมแนะแนวรายบุคคลและกิจกรรมแนะแนวเป็นกลุ่ม โดยคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ ทั้งด้านความพร้อม ความเต็มใจ ความจำเป็นของการพัฒนาว่ามุ่งทักษะสังคมมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่ต้องพิจารณาไปด้วย เช่น งบประมาณ เวลา แรงงานและความพร้อมของผู้ให้บริการ

กรมวิชาการ (2546) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของกิจกรรมแนะแนว ไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา มุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิควิธีการและทักษะการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน และสามารถวางแผนการเรียน การศึกษาต่อไปได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง
2. การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการทำงานและอาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้โลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในอาชีพมีการเตรียมตัวสู่อาชีพตลอดจนมีการพัฒนางานอาชีพตามที่ตนถนัดและสนใจ
3. การจัดกิจกรรมด้านชีวิตและสังคม มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่มีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิต และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวควรจัดให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมและให้สอดคล้องกับวัย เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีเจตคติที่ดี สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

2.4 ลักษณะของกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2540) กล่าวว่า ลักษณะของการจัดกิจกรรมแนะแนวเดิมมักใช้วิธีเล่า สอน บรรยาย อธิบาย ซักถาม โดยครูเป็นผู้นำเป็นส่วนใหญ่แต่ปัจจุบันจะเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ตามแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีจิตวิทยามนุษยนิยม โดยหาทางนำ ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวนักเรียน ออกมาใช้ให้มากที่สุด ให้ทุกคนรู้จักและเข้าใจในศักยภาพต่างๆ ของตน กิจกรรมต่างๆ จึงเปิด โอกาสให้นักเรียนดึงประสบการณ์ของตนมาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกัน แสดงความ คิดเห็นร่วมกัน ให้เลือกตัดสินใจโดยเสรี พิจารณาผลที่เกิดจากการเลือก เห็นคุณค่าในสิ่งที่เลือกโดย ยอมรับ ชื่นชม ยินดีในสิ่งที่เลือก ปฏิบัติตามสิ่งตนเลือก โดยแสดงพฤติกรรมหรือกระทำตามสิ่งที่ เลือก เห็นคุณค่าปฏิบัติงานเป็นลักษณะประจำตัว ตลอดจนสรุปข้อคิดที่ได้จากแต่ละกิจกรรม นักเรียนจะเกิดการพัฒนาตนเอง พร้อมทั้งจะใช้ศักยภาพของตนในการดำเนินชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 25-26) กล่าวว่ากิจกรรมแนะแนวควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
2. สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา การงานอาชีพ ชีวิตและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียน การศึกษาต่ออาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
3. เสริมสร้างทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวกับสิ่งแวดล้อม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข
4. เสริมสร้างค่านิยมที่ดี วินัย คุณธรรมและจริยธรรม
5. เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในวิชาการต่างๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีนิสัยรักการทำงานและสามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง
6. จัดกลุ่มผู้เรียนเพื่อทำกิจกรรมหรือครูเป็นผู้ริเริ่ม เป็นที่ปรึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ และแก้ปัญหาผู้เรียนได้
7. จัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
8. เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการ แต่เน้นการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิตจริง
9. วัดและประเมินผลในแต่ละกิจกรรม โดยมีการประเมินผลจากเวลาการเข้าร่วม กิจกรรม การผ่านจุดประสงค์ของกิจกรรมที่แสดงถึงการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อการผ่านช่วงชั้น
10. สรุปการประเมินผลการพัฒนาการของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง

พิทยาภรณ์ พิทยาธรกุล (2546, น. 41) สรุปไว้ว่า ลักษณะการจัดกิจกรรมแนะแนว มีการปรับปรุงพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับ เดิมเน้นที่ครูผู้จัดกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง แต่ปัจจุบัน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยใช้เทคนิค วิธีการหลากหลายซึ่งกิจกรรมแนะแนวที่จัดต้องคำนึงถึงปรัชญาของการแนะแนว คือ ความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ นอกจากนี้ผู้ดำเนินกิจกรรมต้องกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบข่าย ภัย และปัจจัยแวดล้อมอื่นของผู้รับบริการให้สอดคล้องกัน ก็จะต้องกระจำง จะทำอะไร ทำใ้ใคร ทำอย่างไร ทำที่ใด เวลาใดจึงเหมาะสม เพื่อการจัดกิจกรรมแนะแนวจะได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

สรุปได้ว่า ลักษณะของกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถของตน เพื่อป้องกัน แก้ไข และส่งเสริม โดยใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายเน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.5 แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว

จำเนียร ช่างโชติ (2527, น. 118-120) ได้เสนอแนะเทคนิคการจัดกิจกรรมแนะแนว ว่า ควรจัดบรรยากาศให้เป็นกันเองให้นักเรียนรู้สึกอิสระ สบายใจในการแสดงออก มีการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกมากที่สุด ทั้งในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าในการพูด ความรู้สึกที่ต้องระบายออก เปิดโอกาส กระตุ้นและช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้การแก้ปัญหาและปฏิบัติงานร่วมกันให้ได้มากที่สุด มีการมอบหมายความรับผิดชอบให้ทำงานในกิจกรรมนั้นๆ ตามความถนัดความสามารถและความสนใจ ไม่ควรสอนโดยการพูดคนเดียวและให้จด มีการสร้างความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีการช่วยเหลือพยายามเข้าใจกัน ให้ความร่วมมือเห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นำเอาเทคนิคกระบวนการกลุ่ม รวมถึงการนำเกมทางจิตวิทยาเข้ามาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข เรียนรู้เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจริยธรรมเข้าไปด้วย พร้อมทั้งนี้ควรมีการบันทึกรายละเอียดต่างๆ ของการสอนไว้ทุกครั้ง และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในชุดกิจกรรมแนะแนว มีนักการศึกษาและผู้วิจัย เสนอเทคนิคต่างๆ ไว้ดังนี้

เทคนิคแม่แบบ รัตนา ภัทรชัยญา (2535, น. 5) กล่าวว่าเทคนิคแม่แบบ หมายถึงวิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรม ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ของตัวแบบ ผลจากสังเกตจะทำให้นักเรียนเลียนแบบ พฤติกรรมของตัวแบบ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ช้่นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตในครั้งนั้น ๆ
2. ช้่นเสนอแม่แบบ ผู้วิจัยเสนอเรื่องราวของแม่แบบ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ โดยการฉายวิดีโอ และให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต เพื่อให้เกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมแม่แบบ
3. ช้่นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

เทคนิคบทบาทสมมติ บุญตา ย้มน้อย (2536, น. 6) กล่าวว่าเทคนิคบทบาทสมมติ หมายถึง กิจกรรมการแสดงของนักเรียนตามบทบาทในสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ให้นักเรียนแสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น โดยไม่มีการฝึกซ้อมมาก่อน และถือเอาการแสดงออกทั้งความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปราย แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ช้่นนำ ผู้วิจัยให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่นักเรียน เพื่อเป็นการปูพื้นให้นักเรียนมีความเข้าใจตรงกันในเรื่องที่จะเรียน ใช้เวลาประมาณ 5 นาที
2. ช้่นแสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติ จัดสถานที่เตรียมผู้สังเกตการณ์ เริ่มแสดง และหยุดการแสดง ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที
3. ช้่นอภิปราย ผู้แสดง และผู้สังเกตการณ์แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นโดยเน้นเหตุผล และความรู้สึก ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที
4. ช้่นแสดงเพิ่มเติม ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงเพิ่มเติม ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มซึ่งเป็นบทบาทที่สอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที
5. ช้่นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันสรุป ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที

เทคนิคกรณีตัวอย่าง อัจฉิมา จินวาลา (2535, น. 8) กล่าวว่า เทคนิคกรณีตัวอย่าง หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยนำเอา กรณีเรื่องราว ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง หรือมีส่วนใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันมาปรับในส่วนของตัวบุคคลเหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการพัฒนา แล้วเสนอเป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้ศึกษา โดยผู้สอนตั้งประเด็นปัญหาให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนมีพัฒนาการ และทักษะในเรื่องการคิด วิเคราะห์ตัดสินใจ การให้เหตุผล และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้
2. ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยเสนอกรณีตัวอย่างให้นักเรียนศึกษา พร้อมทั้งตั้งคำถามหรือประเด็นเพื่อให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน

3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

เทคนิคสถานการณ์จำลอง ฌฎฐา ระกำพล (2535, น. 8) กล่าวว่า เทคนิคสถานการณ์จำลอง หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียง หรือเลียนแบบสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียนให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสภาพการณ์ด้วยตนเอง โดยการปฏิบัติแสดงและออกความคิดเห็น ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจมีความรู้ที่ก้าวร่วมต่อเหตุการณ์ ได้ดี อีกทั้งยังสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป โดยมีขั้นตอนการใช้สถานการณ์จำลอง ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ของการทดลอง ในแต่ละครั้งที่ต้องการให้นักเรียนทราบ ให้นักเรียนอาสาสมัครที่จะแสดงบทบาท

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม นักเรียนแสดงบทบาทไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้ใช้ เวลาประมาณ 10-15 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และการอภิปรายผล เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลง นักเรียนทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่างๆ ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม โดยเน้นที่กระบวนการและบรรยากาศของการแสดง

4. ขั้นสรุป นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และช่วยกันสรุป ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
- เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม พุทธชาติ เพชรสติด (2536, น. 7) กล่าวว่า เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม หมายถึง กระบวนการที่ทำให้สมาชิกในกลุ่ม สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความคิดเห็นในสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ เพื่อพิจารณาข้อตกลงที่จะแก้ปัญหาในเรื่องนั้นๆ ด้วยหลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีขั้นตอนในการอภิปรายกลุ่ม ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนทราบให้นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตามหัวข้อที่กำหนด โดยมีหัวหน้ากลุ่มดำเนินการอภิปราย และมีเลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึกใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่มและสรุปหน้าชั้น

4. ขั้นสรุป นักเรียนและผู้วิจัยร่วมกันสรุปกันอีกครั้งหนึ่ง

เทคนิคเกม ปันดดา ยัมสกุล (2538, น. 8) กล่าวว่า เทคนิคเกม หมายถึง วิธีการอย่างหนึ่งที่น่ามาใช้ประกอบการสอน ซึ่งผู้วิจัยสร้างสถานการณ์สมมติขึ้น โดยให้นักเรียนลงเล่นด้วยตนเองภายใต้ข้อตกลง หรือกติกาอย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนจะต้องตัดสินใจ ทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะมีผลออกมาในรูปของการแพ้ ชนะ เป็นการช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มแจกอุปกรณ์การเล่นเกมอธิบายกติกาการเล่นพร้อมทั้งกับเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม เพื่อเกิดความเข้าใจและให้สัญญาณเริ่มการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. ขั้นวิเคราะห์ ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อที่กำหนด แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปราย ผู้วิจัยช่วยสรุปซักถาม และช่วยเชื่อมโยงเรื่องต่างๆ
3. ขั้นสรุป และประยุกต์หลักการ นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายตั้งไว้ และสรุปวิธีในการนำไปปฏิบัติ
4. ขั้นประเมิน นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม

เทคนิคการใช้บทบาทสมมติ อรุณี ชินวงศ์อมร (2535, น. 5) กล่าวว่า เทคนิคการใช้บทบาทสมมติ หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการแสดงของนักเรียนซึ่งมีผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดบทบาท และสถานการณ์สมมติให้นักเรียนแต่ละคนแสดงบทบาทตามเป็นการแสดงที่ไม่มีการซ้อมล่วงหน้า ผู้แสดงบทบาทแสดงไปตามลักษณะนิสัยของผู้แสดง และถือเอาการแสดงออกทั้งด้านความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการพัฒนา ขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมติมีดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ครูกำหนดขอบเขตและสถานการณ์สมมติที่ง่ายและชัดเจน แจ้งให้นักเรียนทราบ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที
2. ขั้นแสดง ครูให้นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติ จัดฉาก เตรียมผู้สังเกตการณ์เริ่มแสดงและหยุดการแสดง ใช้เวลา 10-15 นาที
3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ผู้แสดงและผู้สังเกตการณ์เปิดเผยความรู้สึกและความคิดเห็น โดยเน้นเหตุผลและรู้สึกโดยตรงไปตรงมา ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที
4. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันสรุป ครูสรุปเพิ่มเติม ใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 29-41) ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนา กิจกรรมแนะแนว สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของสิ่งที่ต้องการพัฒนา การพัฒนากิจกรรมแนะแนวควรครอบคลุม ขอบข่ายของการแนะแนวทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม โดยคำนึงถึง ปัจจัยในด้านต่างๆ อาทิ ความจำเป็นและความต้องการของผู้บริการ สภาพสังคมและปัญหากระแส โลกาภิวัตน์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษา แผนพัฒนางานแนะแนว ฯลฯ เพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว โดยให้สอดคล้องกับปรัชญา การแนะแนว ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาและเสริมสร้างตนเองสามารถแก้ปัญหาป้องกันปัญหาได้

2. ลักษณะของผู้รับบริการ การพัฒนากิจกรรมแนะแนวจะต้องจัดให้สอดคล้องกับ พัฒนาการแต่ละวัยที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 3 วัย ได้แก่

2.1 วัยเด็ก เป็นวัยที่ชอบสนุกสนาน สนุกสนาน สนใจการเล่น รับรู้เชิงรูปธรรม มากกว่านามธรรม ควรเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ปนเล่น ส่งเสริมการแสดงออก ใช้สื่อหรือกิจกรรม สอดแทรกการพัฒนาทางสังคม และเน้นกิจกรรมกลุ่ม

2.2 วันรุ่น เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น ต้องการ การยอมรับ ความอิสระเสรี แสวงหาเอกลักษณ์และบทบาท สนใจการมีอุดมการณ์แห่งชีวิต มีพลัง มากทั้งด้านร่างกาย ความคิดและปัญญา ควรเน้นกิจกรรมแบบกลุ่มและให้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด การฝึกทักษะสังคมด้านการยอมรับ ส่งเสริมกิจกรรมประเภทที่ช่วยให้ได้แสดงออก ให้มีการคิด วิเคราะห์กรณีศึกษา ใช้สื่อ เกม เพลง และบวนการกลุ่มที่สอดคล้องกับยุคสมัย

2.3 วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีประสบการณ์ชีวิตหลายด้าน มีสถานะทางสังคม มีอาชีพ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ แต่อาจมีปัญหาบางประการที่เกี่ยวกับการปรับตัวทางอาชีพและ สังคม ควรเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างผู้รับบริการ และผู้ให้บริการ เน้นการคิดวิเคราะห์หาเหตุผลและเสนอแนวคิด ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ให้ ผู้รับบริการเล่นสนุกสนานหรือออกท่าทางมากเกินไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว จะต้องจัดให้สอดคล้องกับ ปรัชญาของการแนะแนวและเหมาะสมกับช่วงวัย การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการรู้สึกอบอุ่นผ่อนคลาย สามารถพัฒนาและเสริมสร้างตนเอง

2.6 ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว

สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 48) กล่าวว่า ขั้นตอนของกิจกรรม แนะแนวที่จัดในชั้นเรียนควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินการ ขั้นสรุปและ ขั้นประเมินผลกิจกรรมเพื่อมุ่งหวังให้ผู้รับบริการนำผลการเรียนรู้จากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์

โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group process learning) ซึ่งนักการศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะเสริมสร้างผู้รับบริการทั้งกระบวนการคิดและการปฏิบัติ นำไปสู่การปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรม ซึ่งผู้ให้บริการต้องกระตุ้นให้ผู้รับบริการได้เป็น "ผู้ร่วมทำกิจกรรม" ไม่ใช่ "ผู้สังเกตการณ์" และต้องจัดกิจกรรมให้ผู้รับบริการมีอารมณ์ร่วมสนุกสนานมีชีวิตชีวา โดยอาจใช้เกม เพลง นิทาน ข่าว กรณีศึกษา ฯลฯ เป็นสื่อแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีแนวทางการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) ผู้รับบริการอาจเล่นเกมบทบาทสมมติ ทำงาน ทำกิจกรรม สถานการณ์จำลอง อ่านกรณีศึกษา ค้นคว้า เล่าอดีต เล่าเรื่อง แบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญ หรือผลลัพธ์การเรียนรู้ หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรม

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้ (Reflecting) ผู้รับบริการแสดงความคิด ความรู้สึก วิเคราะห์ พิจารณาหาเหตุผลจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ขั้นที่ 1 เพื่อหาคำตอบว่าเกิดอะไรขึ้นจากขั้นที่ 1 นั้น หรือเขาตีความว่าสิ่งนั้นอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระชีวิต (Generalizing) ผู้รับบริการสร้างองค์ความรู้ หรือสรุปสาระการเรียนรู้จากการอภิปรายสะท้อนกลับ การรับรู้จากทฤษฎีและแนวคิดเพิ่มเติมต่อไปอีก เพื่อความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต

ขั้นที่ 4 คือและนำไปปฏิบัติ (Applying) ผู้รับบริการทดลองประยุกต์ใช้สาระการเรียนรู้สู่ชีวิต โดยอาจทดลองแก้ปัญหาสถานการณ์จำลอง สร้างคำขวัญ วางแผนพัฒนาตนเองในการปฏิบัติตามแผนซึ่งขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมจากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 อาจมีความต่อเนื่องคาบเกี่ยวกันจนแยกไม่ออกหรือบางครั้งมีการสลับขั้นตอน เช่น อาจจัดกิจกรรมนำเสนอสาระการเรียนรู้หรือองค์ความรู้ก่อน จากนั้นเป็นขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แล้วเป็นกิจกรรมสะท้อนกลับการเรียนรู้ สุดท้ายเป็นกิจกรรมได้ทดลองประสบการณ์และประยุกต์ใช้ซึ่งขั้นตอนจะอยู่เป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรมเสมอ และเมื่อถึงขั้นคิดและนำไปปฏิบัติก็อาจกลับเข้าสู่การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เป็นวงจรต่อไปใหม่ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้มั่นคงขั้นนำไปสู่การปฏิบัติได้ดีขึ้นและเรียนรู้สิ่งใหม่ที่ต่อเนื่องต่อไปอีก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวที่จัดการประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินการ ขั้นสรุปและขั้นประเมินผล เพื่อมุ่งหวังให้ผู้รับบริการนำผลการเรียนรู้จากกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนกลับการเรียนรู้ สรุปสาระสู่ชีวิต คิดและนำไปปฏิบัติ

2.7 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวดังนี้

วัชรวิทย์ ทรัพย์มี (2531, น. 4-5) กล่าวว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวนั้น ต้องคำนึงถึงหลักการและขอบข่ายของงานทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ให้กับวัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่

ธีระ ชัยยุทธขรรยง (2553, น. 65) กล่าวถึง ลำดับขั้นตอนในการสร้างชุดการแนะแนวไว้ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างชุดการแนะแนวจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
4. นำโปรแกรมที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้สอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ เนื้อหา อุปกรณ์ และการประเมินผล
5. นำโปรแกรมที่สร้างไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของคู่มือและโปรแกรมการสอน โดยใช้ชุดการแนะแนว ตลอดจนเวลาที่ใช้
6. ปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการสอนโดยใช้ชุดแนะแนวเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ทิพยาภรณ์ พิทยาธรกุล (2546, น. 7) ได้ให้ข้อสรุปว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวนั้น มีลำดับขั้นตอนต่างๆ ในการสร้างต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และสาระสำคัญการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นหลัก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม หรือ โครงสร้างชุดที่ชัดเจนเป็นระบบและดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวให้แก่ นักเรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมกับวัย สร้างตามลำดับขั้นตอนอย่างมีระบบ

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว

บุญบาทกร ตันทวารธณ (2545, น. 62-63) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของคูเปอร์สมิธ และพฤติกรรมการเรียนที่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในโรงเรียนเขลางค์นคร จังหวัด

ลำปาง พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนที่พึงประสงค์ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนที่พึงประสงค์ระหว่างใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนที่พึงประสงค์ก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการเรียนที่พึงประสงค์หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิชลักษณ์ สุขสวัสดิ์ (2546, น. 57) ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปากพั่น จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมชุดกิจกรรมแนะแนวโดยกิจกรรมปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สินิทธิ์ วงศ์ธิดาธร (2546, น.72) ศึกษาพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงราย พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 15 คน ก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผลของคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

อังคณา เมศุตา (2546, น. 93-96) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อการรู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ จังหวัดนครพนม พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการมีการรู้จักตนเองและเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวดังกล่าว โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดีมากกว่า จะมีการรู้จักตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ด้อยกว่า และนักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวสูงจะมีการรู้จักตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า นักเรียนที่ครอบครัวรายได้สูงที่ได้รับการฝึกมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนจากครอบครัวรายได้ต่ำที่ไม่ได้รับการฝึก

มยุรี วิสูตราศัย (2547, น. 67-70) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับการชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลอง และ

ระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเอง ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเอง ในระยะหลังการทดลอง กับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

วรรณรา พงษ์สิน (2550, น. 46-47) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักดอง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังจากทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้ง 3 ด้าน สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรนัญญา โยธะกา (2551, น. 65-68) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคม มีพฤติกรรมรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างการฝึกกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุม พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกและนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคม มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกันส่วนนักเรียน 2 กลุ่มที่มีลักษณะอนาคต-ควบคุมตนสูง และกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

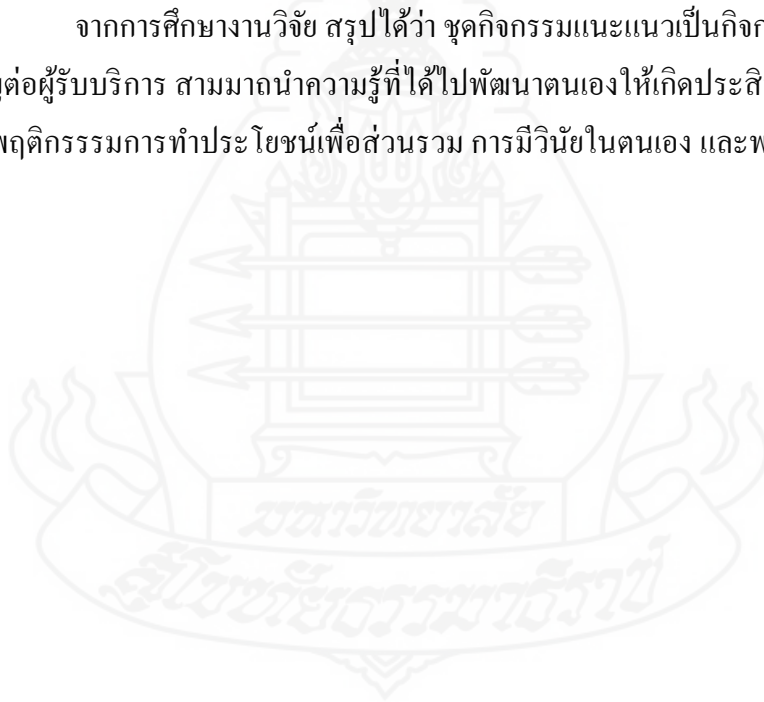
อุมาพร สงสุวรรณ (2551, น. 41) ได้ศึกษาผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิตรลดา พบว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 นั่นคือนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความมีวินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้น และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

วรรณิตร ไตรทิพย์ (2552, น. 59-60) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถนน (ประสมทรัพย์ประชานุกูล 1) จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมสูงกว่าก่อนการ

ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมทำประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีพฤติกรรมทำประโยชน์ต่อส่วนรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรพิชญ์ วิริยากุลภัทร์ (2553, น. 104-106) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีจิตสำนึกสาธารณะมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังที่ได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนได้รับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่านักเรียน กลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตสำนึกสาธารณะมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการให้ข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากการศึกษางานวิจัย สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อผู้รับบริการ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถใช้พัฒนาพฤติกรรมทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การมีวินัยในตนเอง และพฤติกรรมรับผิดชอบ ต่อสังคม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประเภทและแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แบบมีกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรเป็นนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 62 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน

3. ตัวแปรและนิยามปฏิบัติการ

3.1 ตัวแปรที่จะศึกษา ประกอบด้วย

3.3.1 *ตัวแปรอิสระ* ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ

3.3.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ

3.2 นิยามปฏิบัติการ ประกอบด้วย

3.2.1 **นักศึกษา** หมายถึง นักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

3.2.2 **พฤติกรรมกรมิจิตสาธารณะ** หมายถึง พฤติกรรมกรู้อใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะการมีจิตสาธารณะใน 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้และเห็นความสำคัญถึงประโยชน์ส่วนรวมและสิ่งของที่ต้องใช้หรือมีผลกระทบร่วมกัน เช่น การรักษาความสะอาดในการใช้ห้องน้ำ การเคลื่อนย้ายโต๊ะหรือเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ

องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ คือ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดูแลสมบัติส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดห้องเมื่อเป็นเวรประจำวัน อาสาปฏิบัติหน้าที่บางอย่างเพื่อส่วนรวม อาสาช่วยเพื่อนนำขยะไปทิ้ง อาสาช่วยเพื่อนขัดห้องน้ำ

องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิ ในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น คือไม่นำสิ่งของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

3.3.3 **ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมิจิตสาธารณะ** หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลายๆ กิจกรรมที่นำมาวมกัน จำนวน 12 กิจกรรม โดยนำหลักการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ และขอบข่ายของการแนะแนวเป็นการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วิธีการฝึกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีการเล่นเกม อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

4. เครื่องมือวิจัยและวิธีการสร้าง

4.1 **เครื่องมือการวิจัย** เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

4.1.1 เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง ได้แก่ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมิจิตสาธารณะ จำนวน 12 กิจกรรม

4.1.2 เครื่องมือที่ใช้สำหรับวัดตัวแปรตาม ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมกรมิจิตสาธารณะ

4.2 วิธีสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลองและเครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

4.2.1 การสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์และรูปแบบการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว
- 2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนว
- 3) ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้หลักในการสร้าง ซึ่งประกอบด้วย 1) ชั้นแรกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) ชั้นสะท้อนกลับการรับรู้ 3) ชั้นสรุปสาระสู่ชีวิต 4) ชั้นคิดและนำไปปฏิบัติ 5) สรุปและประเมินผล
- 4) นำชุดกิจกรรมให้อาจารย์ที่ปรึกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา ภาษา และรูปแบบของชุดกิจกรรม
- 5) นำชุดกิจกรรมมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในขั้นตอนและความเหมาะสมของเวลา พร้อมทั้งอุปกรณ์และสื่อต่างๆ
- 6) นำชุดกิจกรรมแนะแนวมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
- 7) นำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะที่ได้รับการปรับปรุงแล้วนำมาทดลองกับกลุ่มทดลองจำนวน 12 กิจกรรม กิจกรรมละ 50 นาที ดังรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1 ตารางเปรียบเทียบชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะ
ของนักศึกษาหอพัก ชั้นปีที่ 2

องค์ประกอบ	ชื่อกิจกรรม	แบบวัดตัวแปร
1. การตระหนักรู้และเห็น ความสำคัญถึงประโยชน์ ส่วนรวมและสิ่งของที่ต้องใช้ หรือมีผลกระทบร่วมกัน เช่น การรักษาความสะอาดในการใช้ ห้องน้ำ การเคลื่อนย้ายโต๊ะหรือ เก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ	1. เพื่อนของฉัน (ปฐมนิเทศ) วัตถุประสงค์ 1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีของนักศึกษากับ เพื่อนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและระหว่างผู้นำ กิจกรรม 2. เพื่อให้ นักศึกษาทราบจุดมุ่งหมายในการเข้า ร่วมกิจกรรม	
	2. ความรู้เรื่องจิตสาธารณะ วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องจิตสาธารณะ 2. เพื่อสร้างการมีจิตสาธารณะและเห็น ความสำคัญของการมีพฤติกรรมจิต สาธารณะ 3. เพื่อให้ นักศึกษาเห็นความสำคัญของ สาธารณะ ที่มีต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุข	ข้อ 1,3,7,9
	3. รักเพื่อนบ้าน วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้ นักศึกษารู้จักสิ่งที่ควรปฏิบัติในการ อยู่ร่วมกับผู้อื่น	ข้อ 2,4,8
	4. ของใครใคร่รัก ของหอพักใครรักบ้าง วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเปรียบเทียบผลดีของการใช้สาธารณ สมบัติอย่างรู้คุณค่า และผลเสียจากการใช้ สาธารณสมบัติอย่างไม่รู้คุณค่า 2. เพื่อให้ นักศึกษาแสดงออกถึงพฤติกรรม การใช้สาธารณสมบัติอย่างรู้คุณค่าได้	ข้อ 5,6,10

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ชื่อกิจกรรม	แบบวัดตัวแปร
2. การถือเป็นที่ การถือเป็นที่ที่จะมีส่วน ร่วมในการดูแลรักษาของ ส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถ ทำได้คือ การปฏิบัติหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมายในการดูแล สมบัติส่วนรวม เช่นการทำ ความสะอาดห้องเมื่อเป็นเวร ประจำวัน อาสาปฏิบัติหน้าที่ บางอย่างเพื่อส่วนรวม เช่น อาสาช่วยเพื่อนนำขยะไปทิ้ง อาสาช่วยเพื่อนขัดห้องน้ำ	5. คุณค่าของการมีระเบียบวินัย 1. เพื่อให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการมี ระเบียบวินัย 2. เพื่อให้ศึกษามีส่วนร่วมและถือเป็นที่ หน้าที่ในการปฏิบัติตน	ข้อ 11,14,17
	6. ถอดใจใส่มี วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี การยอมรับ และตระหนักในความสำคัญของทุกคน 2. เพื่อเสริมสร้างวินัยและความรับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่	ข้อ 12,13,19
	7. สังคมดี ชีวิตสุขสันต์ วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้ศึกษามีส่วนร่วมและถือเป็นที่ หน้าที่ในการช่วยกันดูแลหอพักในวิสัยที่ ตนสามารถทำได้ 2. นักศึกษาสามารถเสนอแนะวิธีการอยู่ ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข	ข้อ 15,16,18,20
3. การเคารพสิทธิ การเคารพสิทธิ ในการใช้ของ ส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของ ส่วนรมนั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้น โอกาสของ บุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวม นั้น คือไม่นำสิ่งของส่วนรวมมา เป็นของตนเอง แบ่งปันหรือเปิด โอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของ ส่วนรวม	8. สัมพันธภาพกับผู้อื่น วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถตระหนักถึง ความสำคัญของการมีน้ำใจต่อผู้อื่น 2. เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ความรู้สึกถึง ความคิดที่ยืดหยุ่น มีน้ำใจ มีความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่การพึ่งพาอาศัยและการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3. นักศึกษาสามารถจำแนกพฤติกรรมที่แสดง ถึงความมีน้ำใจและความเห็นแก่ตัว และ สามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้	ข้อ 23,25,27

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ชื่อกิจกรรม	แบบวัดตัวแปร
3. การเคารพสิทธิ (ต่อ)	9. หอพักสวยด้วยมือเรา วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักศึกษารู้จักแบ่งปัน เสียสละประโยชน์ ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม แบ่งปัน เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์สิ่งของให้แก่ผู้อื่น	ข้อ 26,24
	10. พลเมืองดี ในวิถีประชาธิปไตย วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักศึกษายกถึงหน้าที่ของพลเมือง ที่ดีได้ 2. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของ ตน	ข้อ 21,22
	11. คู่พิศสวาท วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักศึกษายอมรับและรู้จักเคารพสิทธิ ของผู้อื่น 2. เพื่อให้นักศึกษาอ่านความรู้สึกของตนใน แต่ละสถานการณ์	ข้อ 28,29,30
	12. ปัจฉิมนิเทศ วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการมี พฤติกรรมจิตสาธารณะ 2. เพื่อให้นักศึกษายกประโยชน์และข้อคิดที่ ได้จาก การเข้าร่วมกิจกรรม	

4.2.2 แบบวัดจิตสาธารณะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 2 ศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีจิต

สาธารณะ

ขั้นที่ 3 กำหนดนิยามปฏิบัติการของพฤติกรรมการจัดสาระณะ เป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1. การตระหนักรู้และเห็นความสำคัญถึงประโยชน์ส่วนรวมและสิ่งของที่ต้องใช้ หรือมีผลกระทบร่วมกัน เช่น การรักษาความสะอาดในการใช้ห้องน้ำ การเคลื่อนย้ายโต๊ะหรือเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ 2. การถือปฏิบัติหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้คือ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดูแลสมบัติส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดห้องเมื่อเป็นเวรประจำวัน อาสาปฏิบัติหน้าที่บางอย่างเพื่อส่วนรวม เช่น อาสาช่วยเพื่อนนำขยะไปทิ้ง อาสาช่วยเพื่อนจัดห้องน้ำ 3. การเคารพสิทธิ ในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นเป็นของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น คือไม่นำสิ่งของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

ขั้นที่ 4 สร้างแบบวัดจิตสาระณะฉบับร่าง

ขั้นที่ 5 นำไปให้ที่อาจารย์ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ด้วยวิธีการ IOC (Index of Consistency) พบว่าได้ IOC เท่ากับ .75

ขั้นที่ 6 นำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักศึกษา 30 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจากนั้นมาหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค โดยมีค่าความเที่ยง (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ .92

ขั้นที่ 7 นำแบบวัดจิตสาระณะที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

แบบวัดพฤติกรรมการจัดสาระณะ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยข้อคำถาม 30 ข้อ มีข้อความทางบวกจำนวน 26 ข้อ ได้แก่ 1 2 3 4 5 6 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 29 30 ข้อความทางลบจำนวน 4 ข้อ คือ ข้อ 8 9 27 28 และมีการให้คะแนนสำหรับข้อคำถาม คือ

การให้คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวกคือ

ปฏิบัติทุกครั้ง หมายถึง มีระดับพฤติกรรมของนักศึกษามากที่สุด

5 คะแนน

ปฏิบัติบ่อยครั้ง หมายถึง มีระดับพฤติกรรมของนักศึกษามาก

4 คะแนน

ปฏิบัติบางครั้ง หมายถึง มีระดับพฤติกรรมของนักศึกษาปานกลาง

3 คะแนน

ปฏิบัติหลายๆ ครั้ง	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมของนักศึกษาปานกลาง
		2 คะแนน
ไม่ปฏิบัติเลย	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมของนักศึกษาปานกลาง
		1 คะแนน
การให้คะแนนสำหรับข้อความเชิงลบคือ		
ปฏิบัติทุกครั้ง	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมของนักศึกษามากที่สุด
		1 คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมของนักศึกษามาก
		2 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมของนักศึกษาปานกลาง
		3 คะแนน
ปฏิบัติหลายๆ ครั้ง	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมของนักศึกษาปานกลาง
		4 คะแนน
ไม่ปฏิบัติเลย	หมายถึง	มีระดับพฤติกรรมของนักศึกษาปานกลาง
		5 คะแนน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยทำหนังสือถึงอธิการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบวัดจิตสาธารณะ ไปให้นักศึกษากลุ่มทดลองวัดพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ คะแนนที่ได้รับเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว รวมทั้งสิ้น 12 กิจกรรม ทดลองสัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 กิจกรรม

ขั้นที่ 4 ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) หลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ เสร็จแล้วให้นักศึกษากลุ่มทดลอง ตอบแบบวัดพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะชุดเดียวกับฉบับที่ทดสอบก่อนการทดลอง

ขั้นที่ 5 ระยะเวลาติดตามผล หลังจากเสร็จการทดลองผ่านไป 2 สัปดาห์ ให้นักศึกษากลุ่มทดลอง ทำแบบวัดพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำผลคะแนนก่อนการทดลอง ผลคะแนนหลังการทดลอง และผลคะแนนระยะติดตาม มาทำการวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

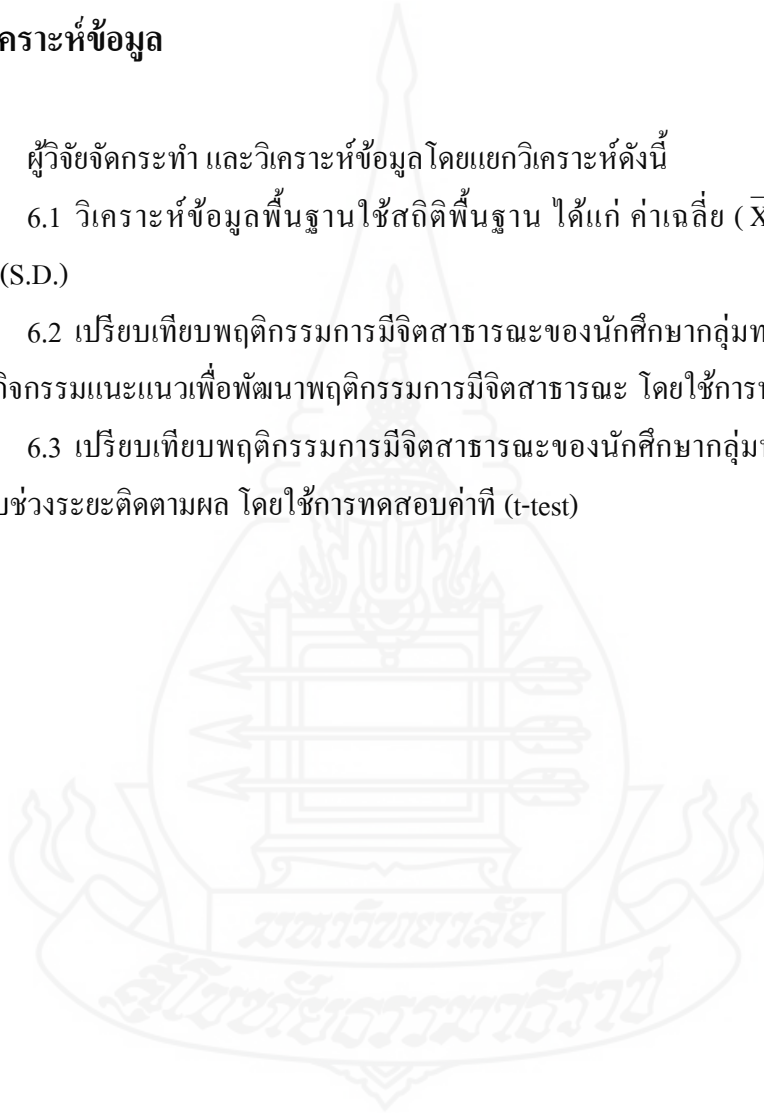
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกวิเคราะห์ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษากลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

6.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษากลุ่มทดลองภายหลังการทดลอง กับช่วงระยะติดตามผล โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิต
สาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีมี
วัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิต
สาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีก่อนทดลองและหลัง
การทดลอง และ 2. เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิต
สาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีภายหลังการทดลองและระยะ
ติดตาม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

- n แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
- df แทน ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
- ** แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่ม
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยคือนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีจำนวน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เพื่อการเข้าใจข้อมูลส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่าง ได้จำแนกตามเพศ ตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง จำแนกตามเพศ

ข้อมูล	กลุ่มทดลอง	
	จำนวน (n)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	9	30
หญิง	21	70
รวม	30	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงผลวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษากลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	df	t
หลังการทดลอง	30	3.18	.916	29	3.535**
ระยะติดตามผล	30	3.88	.517		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษากลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 เปรียบเทียบผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีภายหลังการทดลองและระยะติดตามผล ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 การแสดงผลวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา
กลุ่มทดลองภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ
และระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	df	t
หลังการทดลอง	30	3.88	.517	29	1.112
ระยะติดตามผล	30	4.04	.471		

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า ภายหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะกับระยะติดตามผล พบว่า ภายหลังการทดลองและระยะติดตามผลพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ 2 ข้อ ได้พบผลที่สำคัญคือ

1. นักศึกษากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะสูงขึ้นภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว
2. ระยะติดตามผลนักศึกษากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมจิตสาธารณะไม่แตกต่างจากช่วงเสร็จสิ้นการทดลอง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ก่อนทดลองและหลังการทดลอง

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ภายหลังการทดลองและระยะติดตาม

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 กลุ่มทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ มีพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ

1.2.2 ภายหลังการทดลองใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะมีพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกับระยะติดตาม

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประเภทและแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แบบมีกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design)

1.3.2 ประชากร ประชากรเป็นนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 62 คน

1.3.3 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน

1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ

- 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมามีจิตสาธารณะ จำนวน 12 กิจกรรม
- 2) แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.3.5 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

- 1) ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษาเพื่อ ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยทำหนังสือถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
- 2) ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบวัดจิตสาธารณะไปให้นักเรียนกลุ่มทดลองวัดพฤติกรรมกรมามีจิตสาธารณะ คะแนนที่ได้รับเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)
- 3) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวทดลองสัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 12 กิจกรรม
- 4) ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยให้กลุ่มทดลองทำแบบวัดจิตสาธารณะหลังการทดลอง 2 สัปดาห์
- 5) นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดจิตสาธารณะไปทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ

1.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มทดลอง ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมกรมามีจิตสาธารณะของนักศึกษากลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้การทดลองค่าที (t-test)
- 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมกรมามีจิตสาธารณะของนักศึกษาภายหลังการทดลองและระยะติดตามผล

1.4 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เป็นเพศชาย 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และนักเรียนหญิง 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00

1.4.2 ภายหลังจากการทดลองนักศึกษากลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมการมีจิต
 สาธารณะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4.3 ระยะติดตามผล ภายหลังจากการทดลอง 2 สัปดาห์ นักศึกษากลุ่มทดลอง
 มีพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา
 พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัด
 กาญจนบุรี สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ผลจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ
 ภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว พบว่า นักศึกษาหอพักกลุ่มทดลองมีพฤติกรรม
 การมีจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ การใช้ชุดกิจกรรม
 แนะนำที่ประกอบไปด้วยเทคนิคต่างๆ ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การสำรวจ การระดมสมอง
 การวิเคราะห์เหตุการณ์ปัจจุบัน สถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง การอภิปรายกลุ่ม เกมเข้า
 สอดแทรกในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545, น. 48)
 กล่าวว่า ขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวที่จัดในชั้นเรียนควรประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม
 ขึ้นดำเนินการ ขึ้นสรุปและขึ้นประเมินผลกิจกรรมเพื่อมุ่งหวังให้ผู้รับบริการนำผลการเรียนรู้จาก
 กิจกรรมไปใช้ประโยชน์ โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory
 Learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) และการเรียนรู้ด้วย
 กระบวนการกลุ่ม (Group process learning) ซึ่งนักการศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับว่า การเรียนรู้แบบมี
 ส่วนร่วมจะเสริมสร้างผู้รับบริการทั้งกระบวนการคิดและการปฏิบัติ นำไปสู่การปรับเปลี่ยนและ
 พัฒนาพฤติกรรม ซึ่งผู้ให้บริการต้องกระตุ้นให้ผู้รับบริการได้เป็น "ผู้ร่วมทำกิจกรรม" ไม่ใช่
 "ผู้สังเกตการณ์" และต้องจัดกิจกรรมให้ผู้รับบริการมีอารมณ์ร่วมสนุกสนานมีชีวิตชีวา โดยอาจใช้
 เกม เพลง นิทาน ข่าว กรณีศึกษา ฯลฯ เป็นสื่อแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้เชิง
 ประสบการณ์ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอรนัญญา โยชะกา (2551, น. 65-68) ได้ศึกษาผล
 การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนวัยรุ่นนตอนต้น
 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคม
 มีพฤติกรรมรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา

พฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุม พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกและนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคม มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกันส่วนนักเรียน 2 กลุ่มที่มีลักษณะอนาคต-ควบคุมคนสูง และกลุ่มที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมคนที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.2 ผลจากการเปรียบเทียบพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาภายหลังทดลองและระยะติดตามผล แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะกับระยะติดตามผล พบว่า มีพฤติกรรมจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมผู้วิจัยมีการพูดคุยปฏิสัมพันธ์ติดตาม และนักศึกษากลุ่มทดลองยังอยู่ในความดูแลของผู้วิจัยทำให้นักศึกษาได้นำความรู้ และทักษะมาปฏิบัติเปิดโอกาส กระตุ้นและช่วยๆ ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้แก้ปัญหาและปฏิบัติงานร่วมกันให้ได้มากที่สุด มีการมอบหมายความรับผิดชอบให้ทำงานในกิจกรรมนั้นๆ มีการสร้างความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เรียนรู้หน้าที่ของตน มีการช่วยเหลือพยายามเข้าใจกัน ให้ความร่วมมือเห็นอกเห็นใจกัน เรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการนำเอาเทคนิคกระบวนการกลุ่ม เรียนรู้เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนปลูกฝังนิสัย เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจริยธรรมเข้าไปด้วย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วย ดังนั้น ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ จึงส่งผลให้นักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนดี และมีความคงทนของพฤติกรรม แม้จะมีการเว้นช่วงเวลาหลังการทดลองแล้วก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี วิสูตราศัย (2547, น. 67-70) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นักเรียนกลุ่มที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเอง ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวมีการตระหนักรู้ในตนเอง ในระยะหลังการทดลอง กับระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะ

3.1.1 ควรนำชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมการมีจิตสาธารณะไปใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียง

3.1.2 การนำชุดกิจกรรมแนะแนวไปใช้ ควรศึกษาวิธีการใช้ให้ละเอียดและควรมีการปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยและปัญหา

3.1.3 ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อความคงทนของพฤติกรรมที่พึงประสงค์

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านอื่นๆ เช่น การเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ทักษะการใช้ชีวิต

3.2.2 ศึกษาปัจจัยอื่นๆ อาจมีผลต่อการฝึกเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กนิษฐา นิตส์นพัฒนาและคณะ. (2541). จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2540) กิจกรรมแนะแนวนักเรียน (คู่มือครู). กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรรยา พรธนา. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจิตสำนึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมและการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคศึกษาศาสตร์ตัวอย่างที่เน้นการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. (2555). แผนพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี พ.ศ.2556-2559. สืบค้นจาก <http://department.kru.ac.th/plan/index.php/2557-2560>
- กาญจนา ไชยพันธุ์. (2549). กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กฤษณา พวงพันธ์. (2552). “การพัฒนาจิตสำนึกของนักเรียน โรงเรียนบ้านตาอุด อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- กุลชติ คำชาย. (2542). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- โกศล มีความดี. (2547). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสำนึกของข้าราชการตำรวจ. (ปริญญาานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จรรยา เศรษฐบุตร, จิรกิต บุญชัยวัฒนา และอัญชลี วรารัตน์. (2541). รายงานสำรวจสภาวะเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จำเนียร ช่วงโชติ. (2527). ผลการฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์

- ชลัญชร ชินบุตร. (2553). การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อปลูกฝังภูมิจิตสาธารณะของนักเรียน
โรงเรียนกัณฑ์วิทยาลัย อำเภอกัณฑ์ จังหวัดศรีสะเกษ. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ชาย โพธิ์สิตา และคณะ. (2540). รายงานการศึกษาวิจัย “จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ: ศึกษากรณี
กรุงเทพมหานคร”. นครปฐม: สถาบันวิจัยพัฒนาและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ: วิพรินท์ (1991).
- ณัฐภา ระกำพล. (2535). ผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อวินัยในห้องเรียนของนักเรียน ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีรัตนบุรี. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ :
โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงมณี วรรณสิทธิ์. (2552). การพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ธีระ ชัยยุทธชรรยง. (2553). กิจกรรมกลุ่มกับการจัดกิจกรรมแนะแนว. วารสารการศึกษา, 24(5), 19-26.
- นิชลักษณ์ สุขสวัสดิ์. (2546). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนรู้เชิง
ประสบการณ์ เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- บุญตา ยี่มน้อย. (2538). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียน ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนค่ายชนะรัตน์ อำเภوبرาญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
(วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- บุญทัน ภูบาล. (2549). การใช้วีดิทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นตัวแทนเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- บุษบากร ตัณฑวรรณ. (2545). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองตาม
แนวคิของคูเปอร์สมิธและพฤติกรรมการเรียนที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ใน โรงเรียนเขลางค์นคร จังหวัด
ลำปาง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- ปนัดดา ยี่มสกุล. (2538). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความสามัคคีของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนท่ากลอย กิ่งอำเภอท่าตะเียบ จังหวัดยะเชิงเทรา.
(ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.
- ประเวศ วะสี. (2545). วิถีมุขยในศตวรรษที่ 21 คู่ภพภูมิใหม่แห่งการพัฒนา. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2545). การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุด
วิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*. หน่วยที่ 10. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- พรทิพย์ ชื่นในเมือง. (2554). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวคิดพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการ
พัฒนาพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชินูทิศ
จังหวัดอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- พรพิชญ์ วิริยากุลภัทร์. (2553). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน
ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- พิทยาภรณ์ พิทยาภรณ์กุล. (2546). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อปรับพฤติกรรมก่อนกวนในชั้น
เรียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนาหลวง สังกัดกรุงเทพมหานคร.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- พิริยา นิลมาต. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
- หฤทัย อาจปฐ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการ
ดำเนินชีวิตความสัมพันธ์ในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของ
นักศึกษาพยาบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พูชชาติ เพชรสถิต. (2536). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการอภิปรายกลุ่ม
ที่มีต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6
โรงเรียนวัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- ภนิดา ภูโตนนานา. (2548). *ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3*. ขอนแก่น: โครงการวิจัยในชั้นเรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มนัสนันท์ หัตถศักดิ์. (2552). *กระบวนการกลุ่ม*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปทุมธานีภาควิชาศิลปศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- มยุรี วิสูตราศัย. (2547). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วรฉัตร ไตรทิพย์. (2552). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถนน (ประสมทรัพย์ประชานุกุล) จังหวัดบุรีรัมย์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วรรณ พงษ์สิน. (2550). *ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามหลักการของทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบักดอง จังหวัดศรีสะเกษ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2544). *จิตสำนึกพลเมืองในบริบทสังคมไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- รุจิรา เตชากุล. (2549). *เอกสารประกอบการบรรยายวิชา PS500 นโยบายสาธารณะ ครั้งที่ 46*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตนา ภัทรธัญญา. (2535). *ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร*. (ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2544). *การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม. ใน ประมวลสาระชุดวิชา หลักการและแนวคิดทางการแนะแนว*. หน่วยที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. (2549). *ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะผ่านนิทาน*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ. (2547). รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิต
 สาธารณะ: การศึกษาระยะยาว. ใน *เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเนื่องในวัน
 สถาปนาสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ครบรอบ 49 ปี*. หน้า 1 – 3. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วัชร ทรัพย์มี. (2531). *การแนะแนวในโรงเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2547, พฤศจิกายน - ธันวาคม). *มศวพลวัตร*, 1(1), 2 – 3. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
 มหาสารคาม.
- วันวิสาข์ สกุลณี. (2550). *การทดลองสอนโดยใช้บทบาทสมมติ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้าน
 ความเมตตา กรุณา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- สนิท วงศ์ธิดาธร. (2546). *การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงราย*.
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สมชาย วิเศษชู. (2554). *การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียน
 ช้างชัยวิทยาคม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สมพงษ์ สิงหะพล. (2542). *ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่*. *สีมาจารย์*, 13(27), 15 – 16.
- สมพร เทพสิทธิ์า. (2542). *การสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ:
 มูลนิธิเทพสิทธิ์เพื่อศาสนาและพัฒนาสังคม.
- สมพร สุทัศนีย์. (2544). *การทดสอบทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมร ทองดี และปราณี रामสูตร (2545) “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว” ใน *ตราประมวล
 สาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว หน่วยที่ 9(หน้า 1-66)* นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. (2542). *วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤติเพื่อฟื้นฟู
 ชาติ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการวิจัย
 แห่งชาติ

- อรณีภูษา โยชะกา. (2551). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- อรพินทร์ ชูชม, อัจฉรา สุขารมณ และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2549) การวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย รายงานวิจัย ฉบับที่ 104. กรุงเทพฯ:สถาบันวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อรุณี ชินวงศ์อมร. (2535). ผลการเปรียบเทียบบทบาทสมมติและเทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพูดที่เหมาะสมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสมโภชกรุงอนุสรณ์ (200ปี) กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อังคณา เมตุลา. (2546). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการที่มีต่อการรู้จักและเห็นคุณค่าตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ จังหวัดนครพนม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- อัจจิมา จินวาลา. (2535). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและกรณีตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนคลองเสื่อน้อย กรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อุมาพร สงสุวรรณ. (2551). ผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจิตรลดา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา: สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- Champagne, Louise Desmarais .(2007). Physical Education Teachers as Allies to Aboriginal Students: Dimensions of Social Consciousness. *Masters Abstracts International*. 45, unpagged
- George, L. (2002). Virtue and urban middle school students: Giving students voice in the dialogue on character. *Dissertation Abstracts International*. Retrieved from <http://Dbonline2.Lib.Cmu.Ac.th/mds/detail.nsp>.

Shinichi, Shigetomi (2007). Publicness and Taken-for-granted Knowledge: A Case Study of Communal Land Formation in Rural Thailand. *Dissertation Abstracts International*, 22, 23-34.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ ดร.รังรอง งามศิริ

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี คณะครุศาสตร์
จังหวัดกาญจนบุรี

วุฒิการศึกษา ค.ศ. (จิตวิทยาการศึกษา)

ประสบการณ์หรือความชำนาญ นักจิตวิทยาในหน่วยงานทางจิตเวช 2 ปี
อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา 20 ปี

2. ชื่อ นางวีรวรรณ วงศ์ศิริรักษ์

สถานที่ทำงาน โรงเรียนชัยจิตต์วิทยา ต.บ้านเหนือ อ.เมือง จ.กาญจนบุรี

วุฒิการศึกษา วท.บ. ป.บัณฑิต (บริหารการศึกษา) ครุศาสตร์มหาบัณฑิต
(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว)

ประสบการณ์หรือความชำนาญ - คณบดีคณะครุศาสตร์
- ประธานหลักสูตร ป.บัณฑิตวิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- ผู้อำนวยการ โรงเรียนชัยจิตต์วิทยา

3. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดิเรก ตั้งสายัณห์

สถานที่ทำงาน ข้าราชการบำนาญ

วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การแนะแนว)

ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ผู้ตรวจผลงาน คส.3 ของสพฐ. เขต 1 กจ.และสพม.เขต 8
- สอนจิตวิทยาการแนะแนว ปี 2519-2551
- เป็นอธิการบดีบดินิมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 2542-2546

4. ชื่อ นางช่อทิพย์ อินทรรักษา

สถานที่ทำงาน โรงเรียนประชานุเคราะห์ 45 อำเภอพนมทวน
จังหวัดกาญจนบุรี

วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี (จิตวิทยาและการแนะแนว)
ปริญญาโท (การบริหารการศึกษา)

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูชำนาญการ หัวหน้างานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนปี 2548-2558

5. ชื่อนางเครือวัลย์ พนมหิรัญ

- วุฒิการศึกษา ศษ.ม. การแนะแนว
- สถานที่ทำงาน โรงเรียนนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ - มีประสบการณ์ทำงานด้านแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา 32 ปี
- สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย
 - เป็นผู้ตรวจผลงานทางวิชาการครูกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการศึกษาพิเศษ
 - เป็นวิทยากรด้านจิตวิทยาให้คำปรึกษา

ภาคผนวก ข
แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ

แบบสอบถาม

เรื่องพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความรู้สึกและการกระทำของนักศึกษา โดยให้นักศึกษาตอบคำถามตามพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา คำตอบที่นักศึกษาตอบไม่มีข้อใดถูกหรือผิด ซึ่งไม่มีผลเสียดต่อกับนักศึกษา ขอให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่ตรงกับสภาพของนักศึกษา

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องว่างที่ตรงกับระดับพฤติกรรมการปฏิบัติของนักศึกษาในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
ด้านการตระหนักรู้เห็นความสำคัญของการใช้/การกระทำ					
1. หลังจากใช้โต๊ะ เก้าอี้ในการทำงานกลุ่มเสร็จแล้วข้าพเจ้าจะเก็บเข้าที่เหมือนเดิม					
2. ข้าพเจ้าใช้สิ่งของต่างๆ ของมหาวิทยาลัยอย่างประหยัด					
3. ข้าพเจ้าแยกขยะก่อนทิ้งขยะลงในถังที่มหาวิทยาลัยจัดไว้ให้					
4. ข้าพเจ้ารักษาความสะอาดในการใช้ห้องน้ำทุกครั้ง					
5. ข้าพเจ้าแจ้งอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ทราบเมื่อพบว่าของใช้/อุปกรณ์ส่วนรวมมีความชำรุดเสียหาย					
6. ข้าพเจ้าเปิด-ปิดประตูห้องเบาๆเพื่อไม่ให้เกิดเสียงดังรบกวนผู้อื่น					

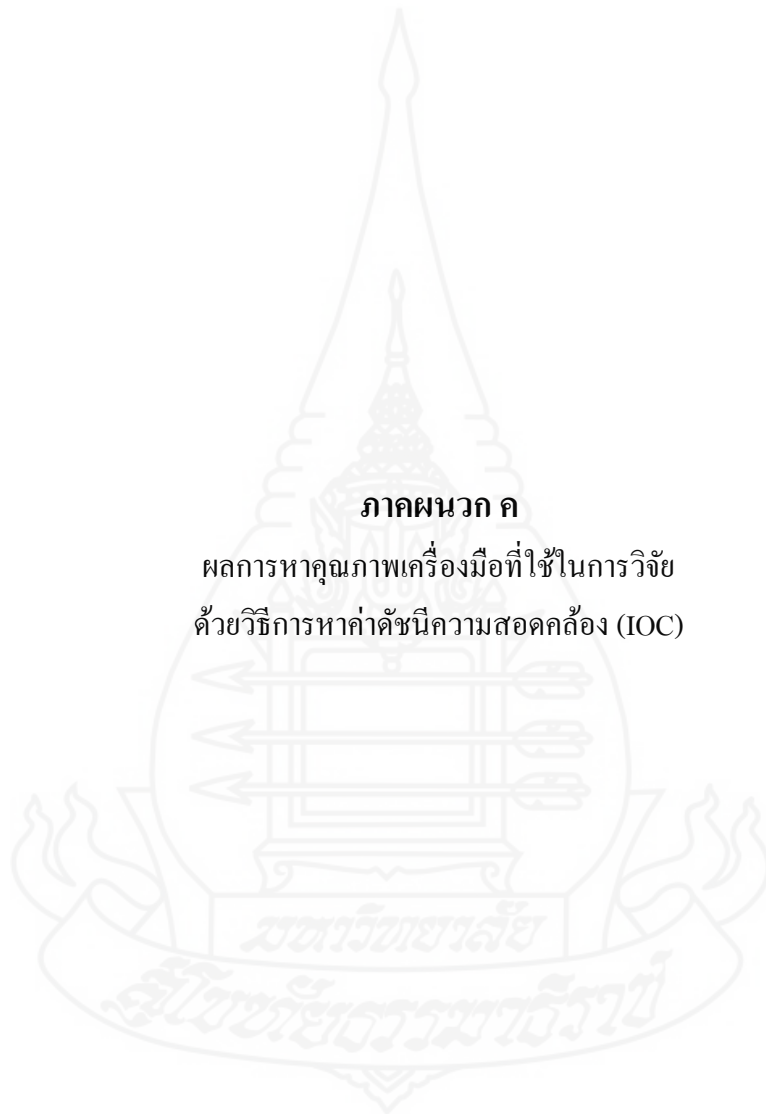
พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
7. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจเมื่อได้มีโอกาสช่วยเหลือผู้ประสบภัย					
8. ข้าพเจ้าเขียนข้อความต่างๆ ที่ผู้เสียผ้า โตะ เก้าอี้ ผนั่งห้อง					
9. ข้าพเจ้าไม่สนใจแจ้งให้ผู้ใดทราบหากสมบัติของส่วนรวมชำรุดเสียหาย					
10. ข้าพเจ้าออกจากห้องเป็นคนสุดท้ายข้าพเจ้าจะปิดไฟ พัดลมก่อนออกจากห้อง					
ด้านการถือปฏิบัติ					
11. ข้าพเจ้ายินดีช่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยที่ขอร้อง โดยไม่ต้องบังคับ					
12. เป็นเวรทำความสะอาดห้อง ข้าพเจ้าจะทำหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายทุกครั้งด้วยความรับผิดชอบ					
13. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามหน้าที่และระเบียบของหอพักอย่างสม่ำเสมอ					
14. ข้าพเจ้ามักทำงานช่วยเหลือส่วนรวมอยู่เสมอ					
15. เมื่อพบว่าน้ำดื่มในถังหมด ข้าพเจ้าจะยกถังใหม่ขึ้นมาเปลี่ยน					
16. ข้าพเจ้ารับอาสาทำงานเพื่อส่วนรวม					
17. ข้าพเจ้าทำความสะอาดและเก็บอุปกรณ์เมื่อใช้เสร็จแล้ว เข้าที่เรียบร้อย					
18. ข้าพเจ้าจะเก็บเศษกระดาษที่หล่นอยู่บนโต๊ะห้องพักและทางเดินไปทิ้งขยะเสมอ					
19. ข้าพเจ้าเข้าร่วมการประชุมกิจกรรมของหอพักทุกครั้ง					
20. ข้าพเจ้ากลับเข้าหอพักตรงตามระเบียบของหอพัก					
ด้านเคารพสิทธิ					
21. ข้าพเจ้าไม่จอดรถขวางทางผู้อื่นในที่จอดรถที่กำหนด					
22. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ห้องอ่านหนังสือ/คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย					
23. ข้าพเจ้ายอมรับความแตกต่างที่หลากหลายและหาวิธีปรับตัวให้เข้ากับแตกต่างและความขัดแย้ง					

พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
24. เมื่อมีการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมของหอพักข้าพเจ้าใช้เหตุผลและการตัดสินใจร่วมกัน					
25. ในการใช้สาธารณสมบัติ ข้าพเจ้าคิดเสมอว่าทุกคนมีสิทธิที่จะใช้และเข้าถึงเท่าเทียมกัน					
26. ข้าพเจ้าไม่นำของส่วนรวมของหอพักมาใช้เฉพาะตนเอง					
27. ข้าพเจ้ามักจะนำเครื่องใช้ที่หอพักจัดไว้สำหรับส่วนรวมไปใช้ในห้องส่วนตัว					
28. ข้าพเจ้าจอดรถในที่ห้ามจอดเพราะถือว่าช่วยให้มีความสะดวกมากขึ้น					
29. ข้าพเจ้าแบ่งที่นั่งในห้องอ่านหนังสือให้กับเพื่อนๆ					
30. ข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ราวตากผ้าของหอพัก					

ภาคผนวก ค

ผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญที่พิจารณาแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	-1	1	1	3	0.60
2	1	1	-1	1	1	3	0.60
3	1	1	-1	1	1	3	0.60
4	1	1	-1	1	1	3	0.60
5	1	1	-1	1	1	3	0.60
6	1	1	-1	1	1	3	0.60
7	1	1	1	0	1	4	0.80
8	1	1	-1	1	1	3	0.60
9	1	1	-1	1	1	3	0.60
10	1	1	-1	1	1	3	0.60
11	1	1	-1	1	1	3	0.60
12	1	1	1	1	1	5	1
13	1	1	1	1	1	5	1
14	1	1	-1	1	1	3	0.60
15	1	1	-1	1	1	3	0.60
16	1	1	-1	1	1	3	0.60
17	1	1	-1	1	1	3	0.60
18	1	1	-1	1	1	3	0.60
19	1	1	1	1	1	5	1
20	1	1	1	1	1	5	1
21	1	1	-1	1	1	3	0.60
22	1	1	-1	1	1	3	0.60
23	1	1	1	1	1	5	1
24	1	1	1	1	1	5	1
25	1	1	1	0	1	4	0.80

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญที่พิจารณาแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ
(ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26	1	1	1	0	1	4	0.80
27	1	1	1	0	1	4	0.80
28	1	1	1	1	1	5	1
29	1	1	1	1	1	5	1
30	1	1	1	1	1	5	1

ตารางที่ 2 ตารางแสดงความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญที่พิจารณาชุดกิจกรรมแนะแนว
เพื่อพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะ

กิจกรรม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	5	1
2	1	1	1	1	1	5	1
3	1	1	1	1	1	5	1
4	1	1	1	1	1	5	1
5	0	1	1	1	1	4	0.80
6	1	1	1	1	1	5	1
7	1	1	1	1	1	5	1
8	1	1	1	1	1	5	1
9	1	1	1	1	1	5	1
10	1	1	1	1	1	5	1
11	1	1	1	1	1	5	1
12	1	1	1	1	1	5	1

ภาคผนวก ง

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมมีจิตสาธารณะ

ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกรมามีจิตสาธารณะของนักศึกษาหอพักชั้นปีที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

กิจกรรมที่ 1

ชื่อกิจกรรม การปฐมนิเทศ ...เพื่อนของฉัน

แนวคิด

การปฐมนิเทศเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดกิจกรรม เป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้นำกิจกรรมและผู้ร่วมกิจกรรม และเป็นแนวทางให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจเป้าหมาย ประโยชน์ของการจัดกิจกรรม เกิดความเข้าใจข้อตกลง วิธีการรวมทั้งขั้นตอนการเข้าร่วมกิจกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีของนักศึกษากับเพื่อนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและระหว่างผู้นำกิจกรรม
2. เพื่อให้ นักศึกษาทราบจุดมุ่งหมายในการเข้าร่วมกิจกรรม

ระยะเวลา 50 นาที

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้นำกิจกรรมแนะนำตนเอง แจงจุดประสงค์ของการทำกิจกรรม ทดึกา ข้อตกลงเบื้องต้น และสนทนาเกี่ยวกับการทำกิจกรรมในครั้งนี้

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มนักศึกษา 6-8 คน จำนวน จำนวน 8 กลุ่ม ให้นักศึกษาจัดกลุ่มเป็นวงกลมแนะนำตนเองโดยมีคำแนะนำ ดังนี้ บอกชื่อ สาขาวิชา คณะ เช่น ปราณี คณิตศาสตร์ ครุศาสตร์ เมื่อแนะนำตนเองเสร็จแล้วให้เพื่อนทั้งกลุ่มพูดพร้อมกันว่าปราณี คณิตศาสตร์ ครุศาสตร์และให้คนต่อไปที่อยู่ทางขวามือพูดทวนก่อนว่าปราณี คณิตศาสตร์ ครุศาสตร์แล้วจึงพูดข้อมูลตนเอง เช่น คนที่1: ปราณี คณิตศาสตร์ ครุศาสตร์ คนที่2 ปราณี คณิตศาสตร์ ครุศาสตร์ , มุกดา ภาษาไทย ครุศาสตร์ คนที่3 ปราณี คณิตศาสตร์ ครุศาสตร์,มุกดา ภาษาไทย ครุศาสตร์,อานนท์ วิทยุคอม วิทยาศาสตร์ ทำเช่นนี้ไปจนถึงคนสุดท้ายของกลุ่ม
2. ผู้นำกิจกรรมให้แต่ละกลุ่มมีเวลาในการทำกิจกรรม และเรียกแต่ละกลุ่มมาทำกิจกรรมให้เพื่อนๆกลุ่มอื่นฟังด้วย
3. จาก 8 กลุ่ม ก็รวมเหลือ 4 กลุ่ม จาก 4 กลุ่ม รวมเหลือ 2 กลุ่มให้ทำกิจกรรมเหมือนข้อ 1
4. ผู้นำกิจกรรมให้นักศึกษาทำแบบวัดพฤติกรรมกรมามีจิตสาธารณะ

ขั้นสรุป

1. นักศึกษาและผู้นำกิจกรรมร่วมกันสรุปบททวน เป้าหมายประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรม

2. ผู้นำกิจกรรมนัดหมายวัน เวลา สถานที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

ขั้นประเมินผล

สังเกตจากความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมที่ 2

ชื่อกิจกรรม ความตระหนักในจิตสาธารณะ

แนวคิด

จิตสาธารณะเป็นความรับผิดชอบที่เกิดจากภายใน คือ ความรู้สึกนึกคิด จิตใต้สำนึก ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมซึ่งอยู่ในจิตใจ และส่งผลมาสู่การกระทำภายนอก จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญในสังคมเยาวชนต้องให้ความสำคัญและตระหนักในสิ่งนี้ การที่คนมาอยู่ร่วมกันเป็นสังคมย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องจิตสาธารณะ
2. เพื่อสร้างการมีจิตสาธารณะและเห็นความสำคัญของการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะ
3. เพื่อให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของสาธารณะ ที่มีต่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สื่อและอุปกรณ์

ใบความรู้

ใบงาน

ระยะเวลา 50 นาที

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

ให้นักศึกษานั่งถึงสถานที่ต่างๆ ในมหาวิทยาลัยหรือหอพัก ที่สกปรก เสื่อมโทรม ชำรุดเสียหาย

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. นักศึกษาอภิปรายร่วมกันว่าชอบหรือไม่ชอบสถานที่ต่างๆ ในมหาวิทยาลัย นักศึกษามีความคิดอย่างไร ก่อให้เกิดผลกระทบกับใครบ้าง นักศึกษาคิดว่าสถานที่ที่เป็นปัญหาควรแก้ไขหรือไม่ นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเหล่านั้นไหม ทำไมจึงควรแก้ปัญหาดังกล่าว
2. เมื่อนักศึกษาอภิปรายแสดงความคิดเห็นพอสมควร ผู้นำกิจกรรมนำเข้าสู่เรื่องพฤติกรรมจิตสาธารณะ โดยชี้แจงว่าที่นักศึกษามาอภิปรายกันมาเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น สาเหตุของปัญหาเหล่านั้นเกิดมาจากการที่นักศึกษบางกลุ่มขาดพฤติกรรมจิตสาธารณะในการร่วมกันดูแล
3. สนทนาซักถามนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องจิตสาธารณะคืออะไร ทำไมต้องมีพฤติกรรมจิตสาธารณะ
4. ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องจิตสาธารณะแก่นักศึกษาและให้นักศึกษาตอบคำถามในใบงาน

ขั้นสรุป

นักศึกษาร่วมกันสรุปความตระหนักและความสำคัญของการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะที่มีต่อการใช้ชีวิตร่วมกันในหอพักและในมหาวิทยาลัย

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมและการสรุปของนักศึกษา

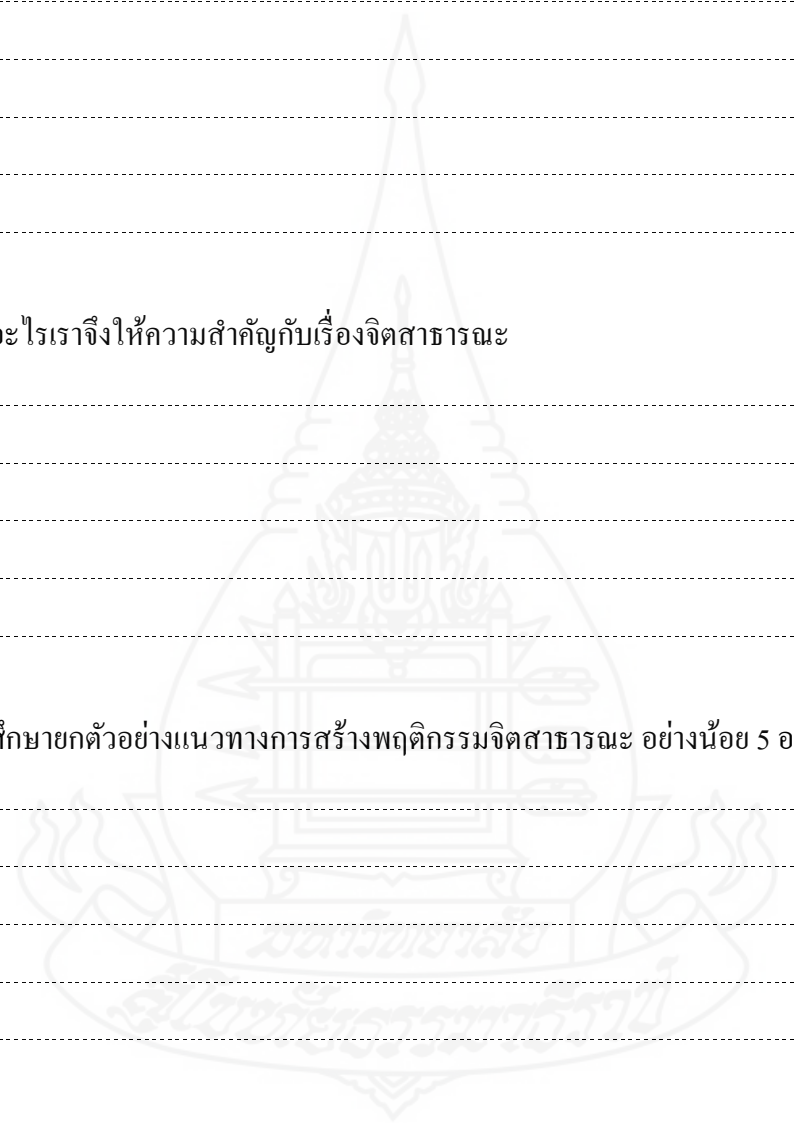
ใบงาน

ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

1. ถ้าคนในชุมชนขาดจิตสาธารณะสังคมจะเป็นอย่างไร

2. เพราะอะไรเราจึงให้ความสำคัญกับเรื่องจิตสาธารณะ

3. ให้นักศึกษายกตัวอย่างแนวทางการสร้างพฤติกรรมจิตสาธารณะ อย่างน้อย 5 อย่าง

ใบความรู้เรื่องจิตสาธารณะ

จิตสาธารณะ (Public mind) หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษาร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้ง ขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือ ไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อให้เกิดปัญหาหรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนร่วม

จิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม

จิตสำนึกเพื่อส่วนรวมนั้นสามารถกระทำได้ โดยมีแนวทางเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. โดยการกระทำตนเอง ต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบและเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

1. มีบทบาทต่อสังคมในการรักษาประโยชน์ของส่วนรวม เพื่อแก้ปัญหา สร้างสรรค์สังคม ซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

มีการกำหนดลักษณะของคำว่า "จิตสาธารณะ" ไว้อย่างหลากหลาย ทั้งคำที่ใช้ในภาษาไทย เช่น จิตสาธารณะ สำนึกสาธารณะ และจิตสำนึกสาธารณะ เป็นต้น และคำที่ใช้ในภาษาอังกฤษ เช่น Public Consciousness หรือ Public Mind ซึ่งสามารถสรุปความหมายได้ว่า หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่า หรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งสาธารณะ ที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของ หรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำที่แสดงออกมาโดยเราสามารถพิจารณาจาก ความรู้ ความเข้าใจ หรือพฤติกรรม ที่บุคคลแสดงออกมา ใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คือ การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

1. การดูแลรักษาของส่วนรวม ใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่
2. ลักษณะการใช้ของส่วนรวม รู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม

องค์ประกอบที่ 2 คือ การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

1. การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม

2. การรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

องค์ประกอบที่ 3 คือ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

1. การไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นมาเป็นของตนเอง

2. การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้สามารถใช้ของส่วนรมนั้น

จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญในสังคม เขาชนต้องให้ความสำคัญและตระหนักในสิ่งนี้

ความรับผิดชอบต่อตนเอง จิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง นับว่าเป็นพื้นฐานต่อความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนหาความรู้

2. รู้จักการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพให้แข็งแรงสมบูรณ์

3. มีความประหยัดรู้จักความพอดี

4. ประพฤติตัวให้เหมาะสม ละเว้นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย

5. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

6. มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา สามารถพึ่งพาตนเองได้

ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการช่วยเหลือสังคม ไม่ทำให้อื่นหรือสังคมเดือดร้อนได้รับความเสียหาย เช่น

1. มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น เชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยเหลืองานบ้าน ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ

2. มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ เช่น ตั้งใจเล่าเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู อาจารย์ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน ช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

3. มีความรับผิดชอบต่อบุคคลอื่นเช่นให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำไม่เอาเปรียบเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

4. มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมือง เช่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ปฏิบัติตามกฎหมาย รักษาสมบัติของส่วนรวม ให้ความร่วมมือต่อสังคมในฐานะพลเมืองดี ให้ความช่วยเหลือ

การสร้างจิตสาธารณะ เป็นความรับผิดชอบในตนเอง แม้ว่าจะได้รับการอบรมสั่งสอนถ้าใจตนเองไม่ยอมรับ จิตสาธารณะก็ไม่เกิด ฉะนั้นคำว่า "ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน" จึงมีความสำคัญส่วนหนึ่งในการสร้างจิตสาธารณะถ้าตนเองไม่เห็นความสำคัญแล้วคงไม่มีใครบังคับได้

นอกจากใจของตนเองแล้ว แนวทางที่สำคัญในการจิตสาธารณะยังมีอีกหลายประการถ้าปฏิบัติได้ก็จะประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ดังนี้

1. **สร้างวินัยในตนเอง** ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตย รู้ถึงขอบเขตของสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม
2. **ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม** ตระหนักเสมอว่าตนเอง คือส่วนหนึ่งของสังคมต้องมีความรับผิดชอบในการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องของส่วนรวม ทั้งต่อประเทศชาติ และโลกใบนี้
3. **ตระหนักถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม** ให้ถือว่าเป็นปัญหาของตนเอง เช่นกันอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ ต้องช่วยกันแก้ไข เช่น ช่วยกันดำเนินการให้โรงงานอุตสาหกรรมสร้างบ่อบำบัดน้ำทิ้งก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ
4. **ยึดหลักธรรมในการดำเนินชีวิต** เพราะหลักธรรมหรือคำสั่งสอนในทุกศาสนาที่นับถือ สอนให้คนทำความดีทั้งสิ้น ถ้าปฏิบัติได้จะทำให้ตนเองมีความสุข นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมด้วยทำให้เราสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กิจกรรมที่ 3

ชื่อกิจกรรม รักเพื่อนบ้าน

แนวคิด การอยู่ร่วมกันการกระทำของแต่ละคนมีอิทธิพลที่จะส่งผลกระทบต่อผู้อื่น ดังนั้นการอยู่ร่วมกันหม่อมมากย่อมต้องอาศัยความอดทน ความเข้าใจ และการให้อภัยต่อกันและรู้จักทำประโยชน์ให้ผู้อื่น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักศึกษารู้จักสิ่งที่ควรปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ระยะเวลา 50 นาที

สื่ออุปกรณ์

เก้าอี้จำนวนเท่ากับจำนวนนักศึกษา

- กติกา**
1. คนที่ไม่มีบ้านอยู่จะต้องหาบ้านอยู่ด้วยการเดินถามผู้อื่นว่า “รักเพื่อนบ้านไหม”
 2. คนที่ถูกถามจะต้องเลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 อย่างต่อไปนี้
 - 2.1 รักทุกคน
 - 2.2 ไม่รักใครเลย
 - 2.3 รักแต่ไม่รัก.....(ระบุคุณสมบัติ เช่น คนใส่แว่นตา คนที่ชื่อขึ้นต้นด้วย “ว” ฯลฯ)
 3. ขณะที่เพื่อนไปถาม – คนถูกถามกำลังตอบให้ทุกคนนั่งเงียบเพื่อจะได้ยินคำตอบ
 4. เมื่อได้ยินคำตอบแต่ละข้อต้องปฏิบัติดังนี้

เดิม

“รักทุกคน” \implies ทุกคนที่นั่งอยู่ที่นั่งอยู่อย่างเดิม คนถามต้องไปถามคนอื่นด้วยคำถามเดิม

“ไม่รักใครเลย” \implies คนที่นั่งทุกคนต้องลุกจากเก้าอี้(บ้าน)ไปหาเก้าอี้(บ้าน)ใหม่ นั่งให้ได้ คนถามก็ต้องหาเก้าอี้ให้นั่งให้ได้เช่นกัน ใครไม่มีเก้าอี้ที่นั่งจะต้องมาเป็นผู้หาบ้านอยู่ โดยการเดินถามเพื่อนด้วยคำถามเดิม

“รักแต่ไม่รัก...” \implies คนที่มีสิ่งของตามที่ระบุต้องลุกจากเก้าอี้(บ้าน)ไปหาเก้าอี้(บ้าน)ใหม่ นั่งให้ได้ คนถามก็ต้องหาเก้าอี้ให้นั่งให้ได้เช่นกัน ใครไม่มีเก้าอี้ที่นั่งจะต้องมาเป็นผู้หาบ้านอยู่ โดยการเดินถามเพื่อนด้วยคำถามเดิม

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ ผู้นำกิจกรรมกล่าวทักทายพูดคุย กับนักศึกษา

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกิจกรรมสั่งให้นักศึกษาจัดที่นั่งเป็นวงกลม

2. ผู้นำกิจกรรมอธิบายว่าต่อไปนี้จะให้ทุกคนคิดว่าเก้าอี้ที่นั่งเป็นบ้านของแต่ละคน เรามีเพื่อนบ้านหลายหลัง ลองคุยกับเพื่อนบ้านทางซ้ายหรือทางขวาซักถามสาระทุกข์สุขดิบพอดมปากหอมคอ

3. เมื่อพูดคุยได้ระยะหนึ่งผู้นำกิจกรรมอธิบายต่อว่าธรรมชาติของคนทั้งหลายย่อมรัก เกลียดเพื่อนบ้านบางคน ดังนั้น ต่อไปนี้จะมีคนบางคนต้องการบ้านอยู่เขาจะถามคนใดคนหนึ่งว่า “รักเพื่อนบ้านไหม”

4. ผู้นำอธิบายต่อว่า เมื่อใครถูกถาม หมายความว่าเรารู้สึกอย่างไรต่อเพื่อนที่อยู่ในบ้านแต่ละหลัง โดยให้เลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 อย่างตามกติกาข้อ 2

5. ผู้นำอธิบายต่อว่าทุกคนต้องเงิบตั้งใจฟังคำตอบ เมื่อได้คำตอบให้ปฏิบัติตามกติกาข้อ 4 อย่างพร้อมเพรียงกัน

6. ผู้นำกิจกรรมเปิดโอกาสให้ซักด้วยถามจนเข้าใจ

7. ผู้นำกิจกรรมเริ่มดำเนินกิจกรรมด้วยการเล่าว่าขณะนี้มีพายุพัดเข้ามาในหมู่บ้านบ้านแต่ละบ้านกำลังไหว ต้นจนนำกล้วยสงบแล้วปรากฏว่าขึ้นไปที่นักศึกษาคนหนึ่งและแจ้งให้เขาทราบว่าบ้านคุณถูกพายุพัดพังแล้ว ออกมาจากบ้านคุณไม่เช่นนั้นบ้านจะทับคุณตาย

8. ผู้นำยกเก้าอี้ของนักศึกษาที่ลุกขึ้นและนำออกนอกวงพร้อมแจ้งว่าบ้านนี้ถูกรื้อทิ้งแล้วและแจ้งให้นักศึกษาที่บ้านฟังว่าเขาเขาต้องไปหาบ้านอยู่โดยการเดินไปถามแต่ละคนและย้ำให้ทุกคนอย่าลืมตอบคำถามและปฏิบัติตามกติกา

ขั้นสรุป

เมื่อได้เวลาพอสมควรผู้นำกิจกรรมและนักศึกษาร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม

ขั้นประเมินผล

สังเกตจากความสนใจและการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติกิจกรรม

คำถามประกอบกิจกรรม

1. การที่เราทุกคนจะต้องวิ่งวนว้ายหรือนั่งสบายอยู่ที่อะไรเป็นสาเหตุ
2. ถ้าอยากให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ควรอยู่อย่างไร
3. การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในหอพักนั้นพบปัญหาอะไร เราอยากให้มีเปลี่ยนแปลงอย่างไร

กิจกรรมที่ 4

ชื่อกิจกรรม ของใครใคร่รัก ของหอพักใครรักบ้าง

แนวคิด

การปลูกฝังให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่พฤติกรรมการใช้สาธารณสมบัติอย่างรู้คุณค่า และดูแลรักษาสาธารณสมบัติไม่ให้เกิดความเสียหายหรือไม่นำสาธารณสมบัติมาใช้ส่วนตัว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลดีของการใช้สาธารณสมบัติอย่างรู้คุณค่า และผลเสียจากการใช้สาธารณสมบัติอย่างไม่รู้คุณค่า
2. เพื่อให้นักศึกษาแสดงออกถึงพฤติกรรมการใช้สาธารณสมบัติอย่างรู้คุณค่าได้

ระยะเวลา 50 นาที

สื่ออุปกรณ์

1. กระดาษเอ 4
2. กระดาษโปสเตอร์แผ่นใหญ่
3. กระดาษกาวขุ่น
4. ปากาเมจิก
5. สลากหัวข้อ 5 ข้อ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ให้นักศึกษานั่งเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากัน
2. ผู้นำกิจกรรมส่งกระดาษเปล่าให้นักศึกษา 1 แผ่น แล้วให้นักศึกษาส่งต่อไปเรื่อยๆจนรอบวงกลม แล้วส่งคืนให้ผู้นำกิจกรรม
3. ผู้นำกิจกรรมตรวจสอบสภาพของกระดาษแผ่นดังกล่าว แล้วอธิบายเปรียบเทียบว่ากระดาษแผ่นดังกล่าวก็คือสมบัติของส่วนรวม ที่ทุกคนต้องใช้อย่างระมัดระวัง

ขั้นดำเนินกิจกรรม

4. ผู้นำกิจกรรมสนทนากับนักศึกษาว่าใครเคยทำสาธารณสมบัติของส่วนรวมเสียหายบ้าง และรู้ดีอย่างไร เพราะอะไร
5. ผู้นำกิจกรรมถามนักศึกษาว่าใครเคยเข้าร่วมกิจกรรมในการรักษา พัฒนา หรือซ่อมแซมสาธารณสมบัติบ้าง แล้วรู้ดีอย่างไร เพราะเหตุใด

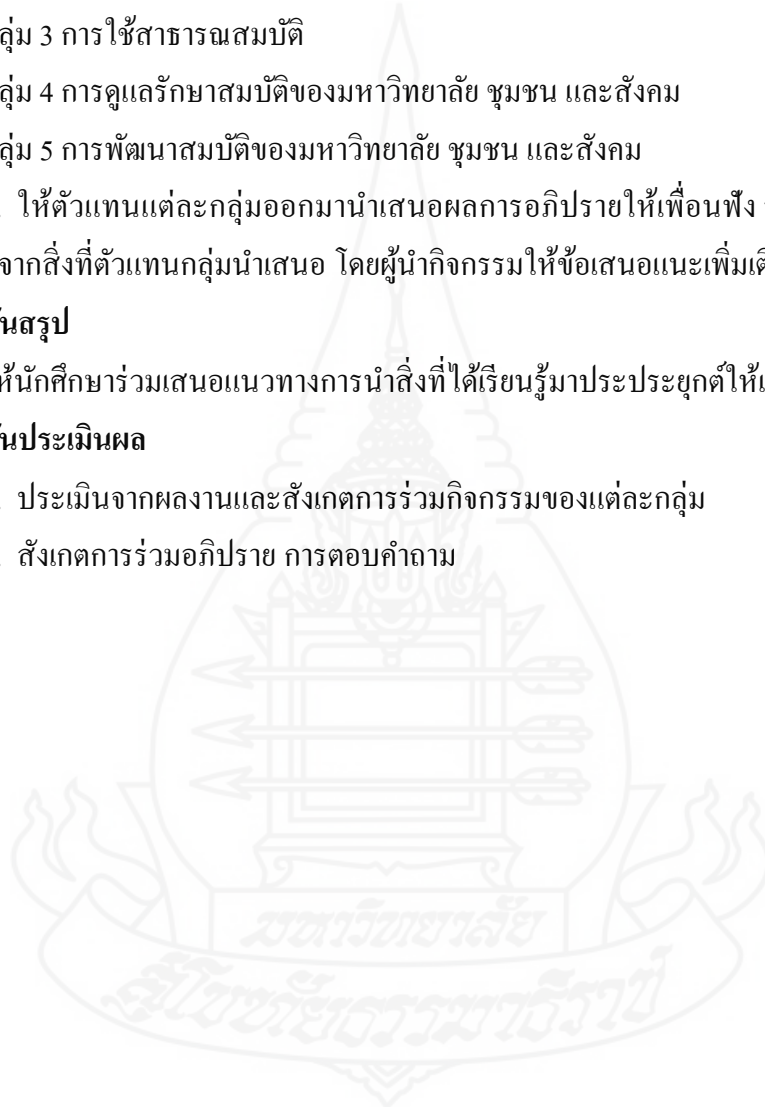
6. ให้นักศึกษาจับสลากแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม 5 กลุ่ม
7. ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย และหาข้อสรุปข้อสรุปของกลุ่มตามหัวข้อที่กำหนด และแต่ละกลุ่มเขียนมติของกลุ่มบนกระดาษที่แจกให้ ดังนี้
 - กลุ่ม 1 การใช้สมบัติของมหาวิทยาลัย
 - กลุ่ม 2 การใช้สมบัติของชุมชน
 - กลุ่ม 3 การใช้สาธารณสมบัติ
 - กลุ่ม 4 การดูแลรักษาสมบัติของมหาวิทยาลัย ชุมชน และสังคม
 - กลุ่ม 5 การพัฒนาสมบัติของมหาวิทยาลัย ชุมชน และสังคม
8. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการอภิปรายให้เพื่อนฟัง ร่วมกันวิพากษ์ และเสนอแนะจากสิ่งที่ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ โดยผู้นำกิจกรรมให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ให้นักศึกษาร่วมเสนอแนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาประประยุคต์ให้เกิดประโยชน์

ขั้นประเมินผล

1. ประเมินจากผลงานและสังเกตการร่วมกิจกรรมของแต่ละกลุ่ม
2. สังเกตการร่วมอภิปราย การตอบคำถาม

กิจกรรมที่ 5

ชื่อกิจกรรม คุณค่าของการมีระเบียบวินัย

แนวคิด

การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องอาศัยกฎ ระเบียบ ข้อบังคับเป็นแนวทางปฏิบัติของคนในหมู่คณะและสังคม โดยเริ่มต้นจากครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติถ้าแต่ละคนต่างปฏิบัติตามความพอใจของตนเองไม่เคารพข้อตกลง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดไว้ย่อมทำให้สังคมประสบปัญหา วุ่นวายและสูญเสีย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้นักศึกษามีส่วนร่วมและถือเป็นหน้าที่ในการปฏิบัติตน

ระยะเวลา 50 นาที

วิธีการดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกิจกรรมกล่าวทักทายและพูดคุยกับนักศึกษา

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ให้แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ และให้แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกหัวข้อข้อดังนี้
กลุ่มที่ 1 หอพักสวยเรียบร้อยเข้าหอพักตรงเวลา
กลุ่มที่ 2 หอพักไม่เรียบร้อย เข้าหอไม่ตรงเวลา
2. ให้แต่ละกลุ่มเตรียมแสดงบทบาทสมมุติในหัวข้อที่ได้รับ และออกมาแสดงแต่ละกลุ่มๆ

ละ 15 นาที

ขั้นสรุป

ผู้นำกิจกรรมและนักศึกษาร่วมกันสรุป และหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

ขั้นประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมและการแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมที่ 6

ชื่อกิจกรรม ถอดใจใส่มือ

แนวคิด

ให้นักศึกษาเข้าใจผลดีผลเสียของการทำงานลักษณะต่างๆ และได้แนวทางปฏิบัติต่อกลุ่ม ทั้งการยอมรับกันและกัน และการมีวินัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี การยอมรับและตระหนักในความสำคัญของทุกคน
2. เพื่อเสริมสร้างวินัยและความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่

ระยะเวลา 50 นาที

สื่ออุปกรณ์

1. เพลง “ขอมือเธอหน่อย”
2. เอกสารคำกลอน “นิ้ว”

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกิจกรรมเปิดเพลง “ขอมือเธอหน่อย” และให้ทุกคนร้องเพลงด้วยกัน
2. อธิบายแนวคิดที่ได้จากเนื้อเพลง

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำกิจกรรมให้นักศึกษาทุกคนพิจารณามือข้างใดข้างหนึ่งของตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 5 นิ้ว “โป้ง ชี้ กลาง นาง ก้อย” ให้คิดเงียบๆคนละ 1 นาที ว่าถ้าตนเองจะต้องถอดใจลงไปเป็นนิ้วใด นิ้วหนึ่งจะเลือกเป็นนิ้วใด ทุกคนชี้แจงต่อกลุ่มว่าจะเลือกเป็นนิ้วใด เพราะเหตุใด

2. ให้ทุกคนพิจารณาว่า แม้เราจะเลือกเป็นนิ้วใดนิ้วหนึ่งตามเหตุผลที่ แตกต่างกัน แต่นิ้วอื่นๆมีประโยชน์หรือไม่ ถ้าขาดนิ้วใดจะเป็นอย่างไร

อภิปรายซักถามร่วมกัน ดังนี้

- การทำงานของมือ เหมือนเหมือนการทำงานกลุ่มในชีวิตประจำวันหรือไม่
- ได้แนวคิดอะไรจากการพิจารณานิ้ว ให้เสนอคนละ 1 แนวคิด

3. แจกเอกสารคำกลอน “นิ้ว” อ่านและวิเคราะห์แนวคิดด้วยกัน

4. ให้แต่ละกลุมนำเสนอความคิดเห็นของกลุ่ม

ขั้นสรุป

สรุปให้เห็นว่า ในงานกลุ่มแต่ละคนมีบทบาทต่างกัน ทุกบทบาทสำคัญต่องาน หากสมาชิกช่วยเหลือ ทำงานให้สำเร็จ และอยู่กันอย่างมีความสุข แต่ถ้าตรงข้ามงานก็เสีย สังคมขาดความสุข

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นและการสรุปของนักศึกษา

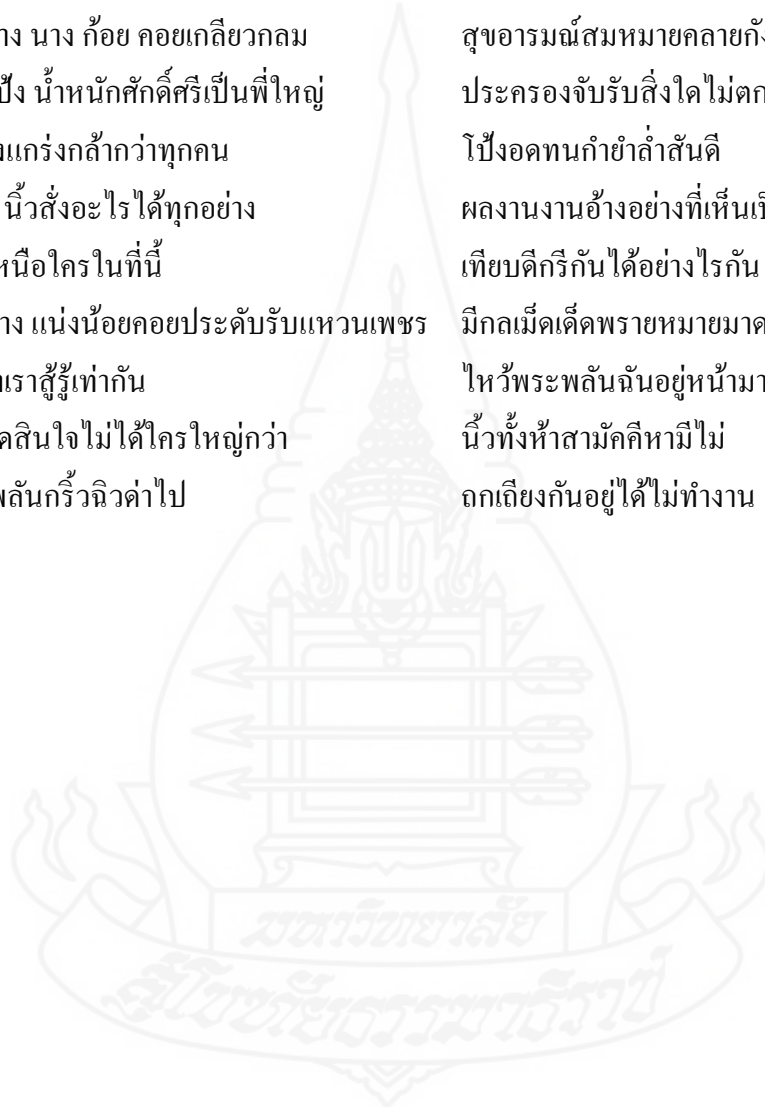

“นิ้ว”

นิ้วทั้งห้าเวลามาสังสรรค์
 ถือกำเนิดเกิดจากฝ่ามือมา
 กิจการใดได้สัมฤทธิ์
 โป่ง ชี้ กลาง นาง ก้อย คอยเกลียวกลม
 โป่ง น้ำหนักศักดิ์ศรีเป็นพีใหญ่
 โป่งมาแรงแกร่งกล้ากว่าทุกคน
 ชี้ นิ้วสั่งอะไรได้ทุกอย่าง
 กลาง สูงเหนือใครในที่นี้
 นาง แฉ่งน้อยคอยประดับรับแหวนเพชร
 ก้อยไม่เบาเราสู้รู้เท่ากัน
 ตัดสินใจไม่ได้ใครใหญ่กว่า
 ฝ่ามือนั้นปล้นกริ้วจิวค่าไป

ใครสำคัญยิ่งใหญ่กว่า
 สร้างคุณค่าทุกสถานมานานนม
 ความสัมพันธ์มั่นจิตสนิทสนม
 สุขอารมณ์สมหมายคล้ายกังวล
 ประครองจับรับสิ่งใดไม่ตกหล่น
 โป่งอดทนคำขำลำสันติ
 ผลงานงานอ้างอย่างให้เห็นเป็นสักขี
 เทียบดีกรีกันได้อย่างไรกัน
 มีกลเม็ดเด็ดพรายหมายมาดมั่น
 ไหว้พระพลันฉันอยู่หน้ามาก่อนใคร
 นิ้วทั้งห้าสามัคคีหามีไม่
 ถกเถียงกันอยู่ได้ไม่ทำงาน

อักษร บัวทอง
 ประพันธ์

กิจกรรมที่ 7

ชื่อกิจกรรม สังคมดี ชีวิตสุขสันต์

แนวคิด สมาชิกของสังคมเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษามีส่วนร่วมและถือเป็นหน้าที่ในการช่วยกันดูแลหอพักในวิทยาลัยที่ตนสามารถทำได้
2. นักศึกษาสามารถเสนอแนะวิธีการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

ระยะเวลา 50 นาที

สื่ออุปกรณ์

1. ปากกาเมจิก
2. กระดาษโปสเตอร์

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

สนทนากับนักศึกษาดังถึงการอยู่ร่วมกันของคนหมู่มากย่อมมีปัญหาต่างๆในการอยู่ร่วมกัน และการที่เรามาอยู่ร่วมกันที่หอพักก็ถือว่าเป็นสังคมเล็กๆอีกสังคมหนึ่ง หอพักก็เปรียบเสมือนบ้านของเราและเรามีวิธีการอย่างไรที่ทำให้บ้านของเราน่าอยู่

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. นักศึกษาแบ่งกลุ่มแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในบ้านว่าต้องปฏิบัติตัวอย่างไรบ้างในการอยู่ร่วมกันและให้เขียนข้อเสนอแนะต่างที่เพื่อนบอกลงในกระดาษโปสเตอร์ที่แจกให้
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในบ้านว่าต้องปฏิบัติตัวอย่างไรบ้าง

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกิจกรรมและนักศึกษาร่วมกันสรุปความคิดและเหตุผลในการอยู่ร่วมกันและการปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ขั้นประเมินผล

สังเกตจากการความร่วมมือในการทำกิจกรรมและการสรุปกิจกรรมของนักศึกษา

กิจกรรมที่ 8

ชื่อกิจกรรม สัมพันธภาพกับผู้อื่น

แนวคิด

การมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นนั้นต้องรู้จักการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและสามารถแสดงออกถึงความเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาสามารถตระหนักถึงความสำคัญของการมีน้ำใจต่อผู้อื่น
2. เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ความรู้สึกถึงความคิดที่ยืดหยุ่น มีน้ำใจ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การพึ่งพาอาศัยและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. นักศึกษาสามารถจำแนกพฤติกรรมที่แสดงถึงความมีน้ำใจและความเห็นแก่ตัว และสามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

ระยะเวลา 50 นาที

สื่ออุปกรณ์

1. สิ่งของต่างๆของนักศึกษา
2. นกหวีด
3. ผ้าผูกตาคนละ 1 ผืน

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ ผู้นำกิจกรรมสนทนากับนักศึกษาถึงความสำคัญของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม

ขั้นดำเนินการ

1. แบ่งนักศึกษาวออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คน
2. ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม 1 คน ผูกตาด้วยผ้าผูกตาตามที่แจกให้ และให้อีกคนหนึ่งแสดงเป็นคนขาเสีย โดยการยกขาข้างหนึ่งขึ้นพับไว้ข้างหลัง
3. ผู้นำกิจกรรมนำสิ่งของของนักศึกษาแต่ละคนไปซ่อนไว้และมีการบอกที่ซ่อนของสิ่งของนั้นให้เข้าใจ
4. ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มที่มีคนผูกผ้าปิดตาและคนที่ขาเสีย ได้ออกไปค้นหาสิ่งของที่ผู้นำกิจกรรมซ่อนไว้
5. ผู้นำกิจกรรมถามนักศึกษาค้นที่ผูกผ้าปิดตาและคนที่ขาเสียว่ารู้สึกอย่างไร และในการทำงานร่วมกันเมื่อมีความเห็นขัดแย้งนักศึกษาทำอย่างไร

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกิจกรรมและนักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าได้ข้อสรุปอะไรบ้าง
2. ผู้นำกิจกรรมสรุปให้เห็นว่าคนทุกคนไม่ใช่คนดีหรือสมบูรณ์ ไปทุกอย่างย่อมมีข้อบกพร่องอยู่เสมอและการที่จะทำงานให้สำเร็จจะต้องรู้จักมีน้ำใจ เมื่อขัดแย้งกันก็สามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

ขั้นประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมของนักศึกษา
2. สังเกตจากการร่วมอภิปรายและการตอบคำถามของนักศึกษา

กิจกรรมที่ 9

ชื่อกิจกรรม หอพักสวยด้วยมือเรา

แนวคิด เข้าใจ เห็นคุณค่าและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักศึกษารู้จักแบ่งปัน เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม แบ่งปัน เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์สิ่งของให้แก่ผู้อื่น

ระยะเวลา 40 นาที

สื่ออุปกรณ์

1. ไม้กวาด
2. น้ำยาทำความสะอาด
3. ไม้ถูพื้น
4. จอบ

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้นำกิจกรรมสนทนากับนักศึกษาถึงเรื่องการอยู่ร่วมกันในหอพัก หอพักก็เปรียบเสมือนบ้านและเราจะทำอย่างไรให้บ้านของเราน่าอยู่ มีความสุข แจ่มใให้นักศึกษาทราบว่าวันนี้เราจะประชุมกันเพื่อจัดกิจกรรมหอพักสวยด้วยมือเรา

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มเพื่อให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบว่ากลุ่มใดจะรับผิดชอบบริเวณใดบ้าง
2. ผู้นำกิจกรรมแจ่มใให้นักศึกษาแต่ละคนจัดหาต้นไม้คนละ 1 ต้น เพื่อปลูกบริเวณหอพัก
3. ผู้นำกิจกรรมนัดหมายวัน เวลาในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

ด้วย

ขั้นสรุป

ผู้นำกิจกรรมและนักศึกษาร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมที่ารู้สึกอย่างไร ขณะทำงาน หรือทำแล้วผลงานเป็นอย่างไร ทุกอย่างสำเร็จได้ด้วยมือเราและการร่วมแรงร่วมใจ

ขั้นประเมินผล

สังเกตจากการร่วมทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 10

ชื่อกิจกรรม พลเมืองดี ในวิถีประชาธิปไตย

แนวคิด

พลเมืองดี ในวิถีประชาธิปไตย หมายถึง พลเมืองที่มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักทางการประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ปฏิบัติตนตามกฎปฏิบัติตนตามกฎหมาย ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาบอกถึงหน้าที่ของพลเมืองที่ดีได้
2. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน

ระยะเวลา 50 นาที

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ให้นักศึกษาอภิปรายเรื่องประชาธิปไตยในระดับมหาวิทยาลัย ระดับจังหวัด และ

ระดับประเทศ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. แจกใบความรู้ เรื่องพลเมืองดี ในวิถีประชาธิปไตยและจริยธรรมของการเป็นพลเมืองดี ให้นักศึกษาทำความเข้าใจ
2. อธิบายความสำคัญ หลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้นักศึกษาเข้าใจ และให้นักศึกษาวิเคราะห์และอภิปราย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ที่ได้ศึกษาว่าเป็นอย่างไร

ขั้นสรุป

ให้นักศึกษาช่วยกันสรุปข้อคิดเห็นและประโยชน์ที่ได้รับในการที่ประเทศไทยของเรามีระบอบประชาธิปไตย และประโยชน์ที่ประเทศจะได้รับเมื่อนักศึกษาทุกคนเป็นพลเมืองที่ดีมี

จริยธรรม

ขั้นประเมินผล

สังเกตจากความร่วมมือและความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม

ใบความรู้

เรื่อง จริยธรรมของการเป็นพลเมืองดี

คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความดีที่ควรประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ คุณธรรม จริยธรรมที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี ได้แก่

1. ความจงรักภักดีต่อชาติ พระมหากษัตริย์ หมายถึง การตระหนักเห็นความสำคัญของความเป็นชาติไทย การยึดมั่นในหลักศีลธรรมของศาสนา และการจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์
2. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การยึดมั่นในการอยู่ร่วมกัน โดยยึดระเบียบวินัย เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม
3. ความกล้าทางจริยธรรม หมายถึง ความกล้าหาญในทางที่ถูกที่ควร
4. ความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่น หรือสังคม โดยรวมได้รับประโยชน์จากการกระทำของตน
5. การเสียสละ หมายถึง การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่น หรือสังคม โดยรวมได้รับประโยชน์จากการกระทำของตน
6. การตรงต่อเวลา หมายถึง การทำงานตรงตามเวลาที่ได้รับมอบหมาย การส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

การที่บุคคลปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยแล้ว ควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคคลอื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตยด้วย โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. การปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย โดยยึดมั่นคุณธรรมจริยธรรมของศาสนาและหลักการของประชาธิปไตยมาใช้ในวิถีการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนรอบข้าง
2. เผยแพร่ อบรม หรือสั่งสอนบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในสังคม ให้ใช้หลักการทางประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน
3. สนับสนุนชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยการบอกเล่า เขียนบทความเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน
4. ชักชวน หรือสนับสนุนคนดีมีความสามารถในการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองหรือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชน
5. เป็นหูเป็นตาให้กับรับหรือหน่วยงานของงานรัฐในการสนับสนุนคนดี และจำกัดคนที่เป็นภัยกับสังคม การสนับสนุนให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในวิถีประชาธิปไตย ควรเป็นจิตสำนึกที่บุคคลพึงปฏิบัติเพื่อให้เกิดประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

แนวทางการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีชีวิตประชาธิปไตยมีดังนี้ คือ

1. ด้านสังคม ได้แก่

- 1) การแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล
- 2) การรับฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่น
- 3) การยอมรับเมื่อผู้อื่นมีเหตุผลที่ดีกว่า
- 4) การตัดสินใจโดยใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์
- 5) การเคารพระเบียบของสังคม
- 6) การมีจิตสาธารณะ คือเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมและรักษาสาธารณะสมบัติ

2. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

- 1) การประหยัดและอดออมในครอบครัว
- 2) การซื่อสัตย์สุจริตต่ออาชีพที่ทำ
- 3) การพัฒนางานอาชีพให้ก้าวหน้า
- 4) การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
- 5) การสร้างงานและสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมไทย

และสังคมโลก

- 6) การเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี มีความซื่อสัตย์ ยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ดีต่อชาติเป็น

สำคัญ

3. ด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่

- 1) การเคารพกฎหมาย
- 2) การรับฟังข้อคิดเห็นของทุกคน โดยอดทนต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้น
- 3) การยอมรับในเหตุผลที่ดีกว่า
- 4) การซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน
- 5) การกล้าเสนอความคิดเห็นต่อส่วนรวม กล้าเสนอตนเองในการทำหน้าที่

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา

- 6) การทำงานอย่างเต็มความสามารถ เต็มเวลา

ใบความรู้

เรื่อง พลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย

ความหมายของ “พลเมืองดี” ในวิถีชีวิตประชาธิปไตย พจนานุกรมนักเรียนฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำต่าง ๆ ดังนี้

“พลเมือง” หมายถึง ชาวเมือง ชาวประเทศ ประชาชน

“วิถี” หมายถึง สาย แนว ทาง ถนน

“ประชาธิปไตย” หมายถึง แบบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่

ดังนั้นคำว่า “พลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย” จึงหมายถึง พลเมืองที่มีคุณลักษณะที่สำคัญคือ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูล อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เป็นสังคม และประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

หลักการทางประชาธิปไตยที่สำคัญ ได้แก่

1. หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน หมายถึง ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอิสระสูงสุดในการปกครองรัฐ

2. หลักความเสมอภาค หมายถึง ความเท่าเทียมกันในสังคมประชาธิปไตย ถือว่าทุกคนที่เกิดมาจะมีความเท่าเทียมกันในฐานะการเป็นประชากรของรัฐ ได้แก่ มีสิทธิเสรีภาพมีหน้าที่เสมอภาคกัน ไม่มีการแบ่งชั้นหรือการเลือกปฏิบัติ ควรดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ไม่ข่มเหงรังแกคนที่อ่อนแอหรือยากจนกว่า

3. หลักนิติธรรม หมายถึง การใช้หลักกฎหมายเป็นกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันเพื่อความสงบสุขของสังคม

4. หลักเหตุผล หมายถึง การใช้เหตุผลที่ถูกต้องในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในสังคม

5. หลักการถือเสียงข้างมาก หมายถึง การลงมติโดยยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในสังคมประชาธิปไตย ครอบครัวประชาธิปไตย จึงใช้หลักการถือเสียงข้างมากเพื่อลงมติในประเด็นต่างๆ ได้อย่างสันติวิธี

6. หลักประนีประนอม หมายถึง การลดความขัดแย้งโดยการผ่อนหนักผ่อนเบาให้กันร่วมมือกันเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

หลักการทางประชาธิปไตยจึงเป็นหลักการสำคัญที่นำมาใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมเพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคมได้

กิจกรรมที่ 11

ชื่อกิจกรรม คู่พิศสวาท

แนวคิด คนเราแต่ละคนอาจมีบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการความเป็นส่วนตัว ความส่วนตัวของแต่ละคนก็มีขอบเขตต่างกัน ดังนั้น การยอมรับและรู้จักเคารพความเป็นส่วนตัว จึงถือเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในการอยู่ร่วมกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักศึกษายอมรับและรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น
2. เพื่อให้นักศึกษาอ่านความรู้สึกของตนในแต่ละสถานการณ์

ระยะเวลา 50 นาที

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้นำกิจกรรมแจ้งกติกาให้ทุกคนทราบว่า ทั้งคู่จะต้องจ้องตากันตลอดเวลา

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ให้นักศึกษาขึ้นเป็นวงกลม และเดินโดยใช้ สมาชิก 2 นาทีสั่งให้จับกลุ่ม 2 คน
2. ให้แต่ละคู่ไปยืนเป็นวงกลม 2 วง คนหนึ่งอยู่วงนอก อีกคนอยู่วงในยืนให้ตรงกัน ให้คนวงในถอยห่างจากคนวงนอกประมาณ 4-6 ก้าว และให้ยืนตรงคู่
3. สั่งให้ทั้งคู่มองตาซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งให้คนวงในเดินเข้าหาคนวงนอกอย่างช้าๆ สายตาดึงจ้องกันไว้อย่าให้คลาด จนเข้าชิดกันและเอาน้ำผาจรดกันและมองตาซึ่งกันและกัน
4. ให้คนวงในถอยออกมา 2 ก้าว และสัมภาษณ์ความรู้สึกทั้งคู่โดยสุ่ม 3-4 คู่
5. ให้คนวงในถอยห่างคนวงนอก 4-6 ก้าว และเริ่มเดินเข้าหาคนวงนอกอย่างช้าๆ พร้อมทั้งมองตาซึ่งกันและกันในขณะเดียวกันแจ้งให้คนวงนอกทราบว่า ถ้าเริ่มรู้สึกอึดอัดกังวลให้ยกมือห้ามไม่ให้คนวงในเข้ามาได้ และเมื่อถูกห้ามคนวงในต้องหยุด แต่ยังคงมองตาซึ่งกันและกัน

ขั้นสรุป

1. สุ่มมา 3-4 คู่และให้เราความรู้สึกที่เกิดขึ้นให้สมาชิกฟัง
2. ชักถามและร่วมกันสรุป

ขั้นประเมินผล

สังเกตจากการร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็น

คำถามประกอบกิจกรรม

1. รู้สึกอย่างไรเมื่อต้องอยู่ใกล้ชิดและจ้องตากันตลอด
2. รู้สึกอย่างไรที่เราสามารถห้ามคนอื่นไม่ให้เข้าใกล้เรา

กิจกรรมที่ 12

ชื่อกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ

แนวคิด

สรุปการเรียนรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะ
2. เพื่อให้ นักศึกษาบอกประโยชน์และข้อคิดที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

ระยะเวลา 50 นาที

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ สนทนาทักทายกับนักศึกษา

ขั้นกิจกรรม

1. ให้นักศึกษาร่วมกันอภิปรายถึงความสำคัญและคุณค่าของการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะ
2. ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะ

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกิจกรรมและนักศึกษาร่วมกันสรุปประโยชน์และข้อคิดที่ได้จากการร่วมกิจกรรม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตน ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ
2. ผู้นำกิจกรรมกล่าวขอบคุณและกล่าวปิดการร่วมกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกรรมการมี

จิตสาธารณะของนักศึกษา

ขั้นประเมินผล

สังเกตจากความสนใจ การแสดงความคิดเห็น และการสรุปของนักศึกษา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววัฒนา วงศ์ษาบุตร
วัน เดือน ปีเกิด	4 พฤษภาคม 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยาและการแนะแนว) สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี พ.ศ.2543
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
ตำแหน่ง	นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

